

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ປະທານປະເທດ

ເລກທີ- 115 /ປປທ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 22. 6. 2017

ລັດຖະດຳລັດ ຂອງປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ກ່ຽວກັບການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ນັ້າ ແລະ ຂັ້ນພະຍາກອນນັ້າ (ສະບັບປັບປຸງ)

- ອີງຕາມ ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ໝວດທີ VI ມາດຕາ 67 ຂໍ 1;
- ອີງຕາມ ມະຕິຂອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 010/ສພຊ, ລົງວັນທີ 11 ພຶດສະພາ 2017 ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນັ້າ ແລະ ຂັ້ນພະຍາກອນນັ້າ (ສະບັບປັບປຸງ);
- ອີງຕາມ ບັນດາສະເໜີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 015/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 09 ມິຖຸນາ 2017.

ປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດ:

ມາດຕາ 1 ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນັ້າ ແລະ ຂັ້ນພະຍາກອນນັ້າ (ສະບັບປັບປຸງ).

ມາດຕາ 2 ລັດຖະດຳລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ບຸນຍັງ ວິລະຈີ.

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 010 /ສພຊ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 11/05/17

ມະຕິ

ຂອງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ

ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກິດໝາຍວ່າດ້ວຍນຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນຳ (ສະບັບປັບປຸງ)

ອີງຕາມ ລັດຖະທຳມະນຸນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ມາດຕາ 53 ຂໍ 1 ແລະ ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາແຫ່ງຊາດ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ມາດຕາ 11 ຂໍ 1.

ພາຍຫຼັງທີ່ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ເທື່ອທີ 3 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ VIII ໄດ້ຄືນຄວ້າພິຈາລະນາ ປ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລີກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງກິດໝາຍວ່າດ້ວຍນຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນຳ (ສະບັບປັບປຸງ) ໃນວາລະກອງປະຊຸມຕອນເຊົ້າຂອງ ວັນທີ 11 ພຶດສະພາ 2017.

ກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ຕິກລົງ:

ມາດຕາ 1 ຮັບຮອງເອົາກິດໝາຍວ່າດ້ວຍນຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນຳ (ສະບັບປັບປຸງ) ດ້ວຍຄະແນນສຽງເຫັນດີ ເປັນສ່ວນຫຼາຍ.

ມາດຕາ 2 ມະຕິສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະການສະພາແຫ່ງຊາດ

ບານີ ຢໍາທຳຕູ້

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 23 /ສພຊ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 11 ພຶດສະພາ 2017

ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້
(ສະບັບປັບປຸງ)
ພາກທີ 1
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 (ປັບປຸງ) ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກໍານົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວຂ້ອງການຄຸ້ມຄອງ,
ບໍລິຫານ, ປຶກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ, ນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້, ການປ້ອງກັນເຕີມເສຍຫາຍຈາກ
ນີ້, ການບູລະນະເນື້ນຜູ້ເຂົ້າໃຈຮັບເຕີມກະທິບ ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະໜາຍ, ປະລິມານນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ໃຫ້ຍືນຢັງ ແມ່ໄສ່ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໃນການດຳລົງຊີ້ວິດຂອງປະຊາຊົນ, ການຍະ
ລືກະສົກຳ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການປໍລິການ, ຮັບປະກັນການປັກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ, ທຳມະ
ຊາດ, ພັດທະນາຕາມທິດສີຂຽວ, ຍືນຢັງ ແລະ ຄວາມພື້ນຄົງຂອງຊາດ, ເຊື່ອມໄຍງ້ກັບພາກພື້ນ, ສາກົນ,
ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປັກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

ມາດຕາ 2 (ປັບປຸງ) ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້

ນີ້ ແມ່ນ ຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຊະນິດໜີ່ງທີ່ເປັນທາດແຫຼວ ຂຶ້ງແມ່ນຂັບພະຍາກອນ
ຕົ້ນຕໍ ແລະ ເປັນພື້ນຖານກວ່າໜີ້ໃນຂັບພະຍາກອນນີ້.

ຂັບພະຍາກອນນີ້ ແມ່ນ ຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຂຶ້ງປະກອບດ້ວຍ ນີ້, ແຫ່ງນີ້ ແລະ ສິ່ງທີ່
ມີຂົວົມ ຫຼື ບໍ່ມີຂົວົມ ຢູ່ໃນແຫ່ງນີ້ ເຊັ່ນ ພິດ, ສັດນີ້, ຫົມ, ຫົມແກ່, ຊາຍ, ຕົມ, ແກ່ທາດ.

ມາດຕາ 3 (ໃໝ່) ການອະທິບາຍຄົວສັບ

ຄົວສັບທີ່ນຳໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. ແຫຼ່ງນົມ ພາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ບ່ອນມີການຕັດໂຮມ, ອາໄສ, ພັກຄົວ ຫຼື ເຄືອນໄຫຼແບບທາວອນ ຫຼື ຂໍ້ວາວຂອງນັ້ນ; ແຫຼ່ງນົມກີດຂຶ້ນຈາກທຳມະຊາດ ຫຼື ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ຂໍ້ມີຢູ່ເທິງໝ້າດິນ, ໄຕິດິນ ແລະ ໃນອາກາດ;
2. ແຫຼ່ງນົມໜ້າດິນ ພາຍເຖິງ ນັ້ນ ທີ່ຢູ່ເທິງໝ້າດິນ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນົມ, ລຳເຊ, ຫ້ວຍ, ຮ່ອງ, ໝອງ, ຄອງ, ບົງ, ຫາມ, ເບືອມ, ຖຸດ, ນັດຕິກຕາດ, ອ່າງເກັບນົມ, ນັດລອດຖົກ, ນັດຍ້ອຍຜາ;
3. ແຫຼ່ງນົມໃຕ້ດິນ ພາຍເຖິງ ນັ້ນທີ່ຢູ່ພື້ນດິນ ເປັນຂຶ້ນ, ເປັນຜູ້, ເປັນສາຍ ຫຼື ປິນກັນກັບເນື້ອດິນ ເປັນຕົ້ນ ນັ້ສ້າງ, ນັດອອກບໍ່, ນັດແຮ່ທາດ, ນັດບາດານ, ນັດລອດພື້ນ;
4. ແຫຼ່ງນົມໃນອາກາດ ພາຍເຖິງ ນັ້ມືນ, ພາກເຫັນ, ນັ້ມອກ, ນັ້ຄ້າງ;
5. ອ່າງເກັບນົມ ພາຍເຖິງ ລະບົບເກັບກັກນີ້ ດ້ວຍການຊຸດສະ, ການຕັນນັ້ນຫ້ວຍ, ນັດເຊ ເພື່ອ ໄທ້ມີນົມພົງງົ່າ ແລະ ແຮໄວ້ ແນໃສ່ຮັບປະກັນຄວາມຕ້ອງການດ້ານການດໍາລົງຊີວິດ, ການຜະລິດກະສິກຳ, ການຄົງຄົວຂອງສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ອືນງ;
6. ເຂື້ອນ, ຝາຍ ພາຍເຖິງ ສິ່ງກໍ່ສ້າງດ້ວຍການຕັນສາຍນົມ, ກັກເກັບນັ້ນໄວ້ ເພື່ອຜະລິດໄຟຟ້າ ນັດຕິກ ຫຼື ສ້າງຂົນລະປະຫານ ຫຼື ເພື່ອຈຸດປະສົງອື່ນ;
7. ນົມເປົ້ອນ ພາຍເຖິງ ນັ້ນທີ່ມີສິ່ງປິນເປົ້ອນເກີນຄ່າມາດຕະຖານ ຫຼື ນັ້ນທີ່ຜ່ານການນຳໃຊ້ແລ້ວ ຂໍ້ພາໃຫ້ນັ້ນປັ່ງນຸ່ມນະພາບ ເຊັ່ນ ນຳໃຊ້ໃນ ຄົວເຮືອນ, ກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ກິດຈະການອື່ນ;
8. ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນົມແບບເຊື່ອມສານ ພາຍເຖິງ ຂະບວນການສິ່ງເລີມການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນານົມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນົມ, ທີ່ດິນ, ປ້າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນ ໃຫ້ດຳເນີນໄປຢ່າງມີຄວາມກົມກຽວ, ສິນສ່ວນ ແລະ ປະສານກັນຢ່າງສະໜິດແຫຍ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຂະບວນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຜົນຕອບແທນສູງສຸດທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
9. ການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານການເຊາຍເຈື້ອນ ພາຍເຖິງ ການປ້ອງກັນ ແລະ ສະກັດກັນບໍ່ໃຫ້ມີ ການເຊາຍເຈື້ອນ ຢູ່ໃນເຂດອ່າງຮັບນົມ, ອ່າງເກັບນົມ ແລະ ບໍລິເວັນແຄມນົມ;
10. ວັງສະຫງວນ ພາຍເຖິງ ເຂດນົມ ເປັນຕົ້ນ ບ່ອນນົມກີດໃນພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນົມ ຫຼື ຕາມລຳແມ່ນົມ ໄດ້ນີ້ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ເປັນເຂດຫວັງຫ້າມ ຕະຫຼອດລະດຸການ ເພື່ອເປັນບ່ອນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ແພ່ພັນຢ່າງປອດໄພຂອງຊັບພະຍາກອນສັດນົມ;
11. ຄົວເຮືອນ ພາຍເຖິງ ເຮືອນ ຫຼື ມີບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຄົນ ຫຼື ມີການກົມຢູ່ຮ່ວມກັນ ແລະ ດຳເນີນກິດຈະກຳປະຈຳວັນຮ່ວມກັນເປັນປະຈຳ; ຄົວເຮືອນນີ້ປະກອບມີ ໜີ້ ຫຼື ຫ້າຍຄອບຄົວ ຫຼື ມີໜີ້ ຫຼື ຫ້າຍສຳມະໂນ້ຄົວ;
12. ລະບົບມີເວດ ພາຍເຖິງ ສາຍກ່ຽວພັນຂໍ້ງກັນ ແລະ ກັນ ຂ້າງຫາງບວກ ແລະ ຫາງລົບລະຫວ່າງ ສິ່ງທີ່ມີຂີວິດ ແລະ ສິ່ງບໍ່ມີຂີວິດ ບໍ່ຄົງຄົວຢູ່ຕາມທຳມະຊາດ;

13. ອ່າງບໍ່ບໍລິນ້າເປື້ອນ ພາຍເຖິງ ອ່າງທີ່ກໍຈັດ ຫຼື ທໍາລາຍສິ່ງປິນເປື້ອນ ໃນນ້ຳເປື້ອນໃຫ້ໝົດ ໄປ ຫຼື ເຫຼືອນ້ອຍທີ່ສຸດ ຕາມມາດຕະຖານທີ່ກໍມີດ ແລະ ບໍ່ເກີດມີນລະພິດຕໍ່ສິ່ງແວດລົມ.

ມາດຕາ 4 ກໍາມະສິດກ່ຽວກັບ ນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ

ນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ຢູ່ໃນຜົນແຜ່ນດິນຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນ ກໍາມະສິດຂອງວົງຄະນະ ຍາດແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງລັດເປັນຕົວແທນໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກໍານົດການແບ່ງບັນໃຫ້ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຂົມໃຊ້ ຢ່າງທີ່ວເຖິງ ແລະ ສົມເຫດສົມຜົນ.

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຈະມີສິດຄອບຄອງ ຫຼື ນໍາໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ ເຮົາ ໃນກິດຈະການໄດ້ໜຶ່ງໄດ້ ກໍຕໍ່ເມືອຫາກໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກອີງການລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ອີກເວັນການນໍາໃຊ້ ຂະໜາດນ້ອຍ.

ມາດຕາ 5 (ປັບປຸງ) ນະໂໄບບາຍຂອງລັດ ກ່ຽວກັບນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ

ລັດ ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ມີການນໍາໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ສະໜາດ, ປອດໄພ, ປະຍັດ, ມີປະສິດທິພາບ ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ, ຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການປົກປັກຮັກສານ້ຳ, ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ລະບົບນິເວດ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ດ້ວຍການສ້າງຈິດສໍານິກ, ສຶກສາອົບຮົມໃຫ້ ບຸກຄົນ ເຫັນໄດ້ຄຸນປະໂຫຍດ, ຄວາມສໍາຄັນຂອງນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ.

ລັດ ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ມີການພັດທະນາຂັບພະຍາກອນມະນຸດ, ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ເປັນມີຕັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ພັດທະນາພູມປັນຍາຫ້ອງ ຖື່ນເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງ, ບໍລິຫານ, ປົກປັກຮັກສາ, ນໍາໃຊ້, ພັດທະນາ ແລະ ບຸລະນະພື້ນພູນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ລັດ ສົ່ງເສີມ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ລົງທຶນເຂົ້າໃນ ການປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ, ບຸລະນະພື້ນພູນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ ຕາມທ່າແຮງທີ່ມີຢູ່ ເພື່ອ ສະໜອງນ້ຳໃຫ້ແກ່ພົນລະເມືອງ ລວມທັງເຂດທ່າງໄກສອກຫຼັກ, ນໍາໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ ເຮົາໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

ມາດຕາ 6 (ປັບປຸງ) ຫຼັກການຄຸ້ມຄອງ ນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ

ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບປະກັນການຄຸ້ມຄອງ, ການນໍາໃຊ້, ການອະນຸລັກ ແລະ ປົກປັກຮັກສານ້ຳ, ຂັບພະຍາກອນນ້ຳ, ສົ່ງແວດລ້ອມ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ;

2. សອດຄ່ອງກັບແຜນພົດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ແຜນຢຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິການ ແລະ ການນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ, ແຜນການຄຸ້ມຄອງນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ, ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມແບບຢຸດທະສາດ, ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນນັ້ນແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ວົງການປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫຼົບ;

3. ເອົາການປ້ອງກັນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ເປັນຕົ້ນຕໍ່ ແລະ ເອົາການບຸລະນະພື້ນໝູນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ເປັນສຳຄັນ;

4. ຮັບປະກັນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການວາງ ແຜນການ, ການພັດທະນາ, ການນຳໃຊ້ ແລະ ການປົກປັກຮັກສານນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນໃຫ້ຍືນຍົງ;

5. ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຄວາມເສຍຫາຍ ກ່ຽວກັບນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ທີ່ຕິດໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 7 (ປັບປຸງ) ພັນທະໃນການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ນຳໃຊ້ ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີພັນທະໃນການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ, ນຳໃຊ້, ບຸລະນະພື້ນໝູນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງຫາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະ ພາບຂອງນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ.

ມາດຕາ 8 (ໃໝ່) ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ ສຳລັບບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຫ້າງໝາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ຕໍ່ໄລ່ຂຶ້ວີດ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 9 (ໃໝ່) ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສົ່ງເສີມການພົວພັນ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ, ນຳໃຊ້ ແລະ ບຸລະນະພື້ນໝູນ ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ດ້ວຍການແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ, ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ປະຕິບັດສິນທິສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ ||

ແຜນຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ

ມາດຕາ 10 (ໃໝ່) ແຜນຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ

ແຜນຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ
ແມ່ນ ນະໂໄຍບາຍພື້ນຖານ ກ່ຽວກັບວຽກງານ ຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້, ປຶກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາຂັບພະຍາ
ກອນນັ້ນ.

ແຜນຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ
ປະກອບມີ ແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳ ກ່ຽວກັບຂັບພະຍາກອນນັ້ນ.

ມາດຕາ 11 (ໃໝ່) ແຜນຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນລະດັບຊາດ

ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ສ້າງ ແລະ ຫິບຫວັນແຜນຍຸດທະ
ສາດ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນລະດັບຊາດ
ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ໂດຍປະສານສົມທີບປຶກ
ສາຫາລືກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສະເໜີຕິ່ລັດທະບານພິຈາລະ
ນາ ແລ້ວສະເໜີຕິ່ສະພາແຫ່ງຊາດ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ.

ມາດຕາ 12 (ໃໝ່) ແຜນຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາ ກອນນັ້ນລະດັບຫ້ອງຖິ່ນ

ພະແນກຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ສ້າງ ແລະ ຫິບຫວັນແຜນຍຸດ
ທະສາດ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນລະດັບຫ້ອງ
ຖິ່ນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ແລະ ແຜນຍຸດທະ
ສາດການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນລະດັບຊາດ ໃນແຕ່ລະ
ໄລຍະ ໂດຍປະສານສົມທີບປຶກສາຫາລື ກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ຂັ້ນຫ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສະເໜີຕິ່ ເຈົ້າ
ແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງ ພິຈາລະນາ ແລ້ວສະເໜີຕິ່ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ.

ພາກທີ III

ການສໍາຫຼວດ, ການຂຶ້ນບັນຊີ, ອ່າງຮັບນົກ ແລະ ອ່າງເກັບນົກ

សមាគម 1

ການສໍາຫຼວດ ແລະ ການຂຶ້ນບັນຊີ ນົກ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນົກ

ມາດຕາ 13 (ປັບປຸງ) ການສໍາຫຼວດ ແລະ ການຂຶ້ນບັນຊີ

ການຂຶ້ນບັນຊີ ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ແມ່ນ ການສັງລວມ, ຈັດໝວດ ແລະ ໄສ່ລະຫັດຂໍ້ມູນ ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ແລ້ວນຳເຂົາໃນຖານຂໍ້ມູນຂອງຂະແໜງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມີໃນການຕິດຕາມ, ກວດກາ, ປະເມີນສະພາບ, ວິເຄາະບັນຫາ, ສະໜັບສະໜູນໃນການຕັດສິນໃຈ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການວາງແຜນ ແລະ ການພັດທະນານັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ.

ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ້ງແວດລ້ອມ ຮັບຜິດຊອບວຽກງານສໍາຫຼວດນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ເປັນຕົ້ນ ແຫ່ງນີ້ສາກົນ, ແຫ່ງນີ້ທີ່ຜ່ານລະຫວ່າງແຂວງ, ເຂດປ່າຍອດນີ້, ທີ່ດິນບໍລິເວນນີ້ ແລະ ອ່າງຮັບນີ້ທີ່ວປະເທດ; ຂຶ້ນບັນຂຶ້ນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ທີ່ໄດ້ສໍາຫຼວດ ແລະ ໄດ້ຈາກຂະແໜງງານອື່ນ; ຂຶ້ນທະບຽນຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນີ້ ຂອງບັນດາຂະແໜງງານ ໂດຍປະສານສົມທີ່ບັນດາຂະແໜງງານ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ສຳລັບການສໍາຫຼວດ ເພື່ອການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ຂອງແຕ່ລະຂະແໜ່ງການນີ້ ໄທ້ຂະແໜ່ງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຮັບຜິດຂອບສໍາຫຼວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີການນຳໃຊ້ ແລ້ວສະໜອງຂຶ້ນມູນໃຫ້ແກ່ ຂະແໜ່ງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອສັງລວມເຂົາຖານຂຶ້ນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ແທ່ງຊາດ.

ມາດຕາ 14 (ໄຟ້) ລະບົບຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານນຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນຳ

ລະບົບຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ແມ່ນ ເຕືອງມີພື້ນຖານທີ່ຈະເປັນໃຫ້ແກ່ການ
ຄຸ້ມຄອງນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸ້ມນະພາບ, ຄວາມສະດວກ, ຫັນການ, ວ່ອງໄວ
ແລະ ຂັດເຈນ ໃນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ເຊົາໃນການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ
ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.

‘ပတော်မြန်မာရေ အဖွဲ့ခုံမြတ် ဆလာ ဂုဏ်သိမ္မဆန္ဒ ပြုဆုံးစေလောင့်ပျော်နှင့်
နှုန်းမြတ် မူကောင်းစေဆုံး ဆလာ မူပေါင်မြို့မြေရေ ဆလာ လျှော့ခြားထောက်ပြုပြီ အော်အုန်းမြတ်
ပတော်မြန်မာရေပေးစေဆုံး ဆလာ မူကောင်းစေဆုံး အော်အုန်းမြတ် မူကောင်းစေဆုံး ဆလာ
မူကောင်းပြုပေါင် အော်အုန်းမြတ် ဆလာ ပြုပေါင် ပေးစေဆုံး ပြုပေါင်ရေ ၌ အဖွဲ့ခုံမြတ် မူကောင်း
ပြုပေါင်ပြုပေါင် အော်အုန်းမြတ် ဆလာ ပြုပေါင်ရေ ၌ အဖွဲာ်အုန်းမြတ် မူကောင်းပြုပေါင် အော်အုန်းမြတ် ဆလာ

မန္တရာ့ဝင်

८४

ເບີໂທແຫຼວດມີຢູ່ການແນ້ນຍົງກະຕືກສະກຸນເພົ່າ ຂໍ້ມູນ ປະເທດເຫຼວດໃຫຍ່ໄດ້ ຂໍ້ມູນ ບົດ
ກະຕືກ ແລະ ດັກຕຸກຊັ້ນທີ່ມີຄວາມສຳເນົາ ເປັນເປົ້າມີຄວາມສຳເນົາ ແລະ ດັກຕຸກຊັ້ນທີ່ມີຄວາມສຳເນົາ
ກະຕືກ ແລະ ດັກຕຸກຊັ້ນທີ່ມີຄວາມສຳເນົາ ເປັນເປົ້າມີຄວາມສຳເນົາ ແລະ ດັກຕຸກຊັ້ນທີ່ມີຄວາມສຳເນົາ

၆၁။ ပြည်သူများနှင့် အောက်လုပ်

ມາດຕາ 16 (ບັນຫຼາງ) ອ່າງຮັບນີ້

ອ່າງຮັບນີ້ ແມ່ນ ຂອບເຂດເນື້ອທີ່ຕົນ, ເນື້ອທີ່ນີ້ ແລະ ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທຸກຕອນ ຕັ້ງແຕ່ຍອດນີ້ ຈິນ ຮອດປາກນີ້ ບ່ອນທີ່ມີສັນບັນນີ້ ແລະ ເວລາທີ່ຜົນຕົກລົງມາໃຫ້ໂຮມວັນເຂົ້າເປັນລະບົບແຫຼ່ງນີ້ ເຊັ່ນ ນັ້ກ ຂອງ, ນັ້ອູ, ນັ້ງົມ, ນັ້ກເທິນ-ນັ້ກະດົງ, ເຂົ້າໄຟ, ເຊກອງ.

ອ່າງຮັບນີ້ ທີ່ຢູ່ໃນດິນແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ ມີ ສາມ ຂະໜາດ ດັ່ງນີ້:

1. ອ່າງຮັບນີ້ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນ ອ່າງແມ່ນກໍຂອງ, ແມ່ນກໍອື່ນ ຫີ່ເປັນສາຂາແມ່ນກໍຂອງ ຫຼື ສາຂາແມ່ນກໍອື່ນ ຊຶ່ງມີເນື້ອທີ່ແຕ່ ຂໍ້ມັງພັນ ຫາ ສື່ພັນ ກິໂລຕາແມ້ດ;

2. ອ່າງຮັບນີ້ ຂະໜາດກາງ ແມ່ນ ອ່າງແມ່ນກໍທີ່ເປັນສາຂາແມ່ນກໍຂອງ ຫຼື ສາຂາແມ່ນກໍອື່ນ ຊຶ່ງມີ ເນື້ອທີ່ແຕ່ ຂໍ້ມັງພັນ ຫາ ສື່ພັນ ກິໂລຕາແມ້ດ;

3. ອ່າງຮັບນີ້ ຂະໜາດນັ້ອຍ ແມ່ນ ອ່າງແມ່ນຈໍສາຂາແມ່ນກໍຂອງ ຫຼື ສາຂາແມ່ນກໍອື່ນ ຊຶ່ງມີ ເນື້ອທີ່ ນົມຍົກວ່າ ຂໍ້ມັງພັນ ກິໂລຕາແມ້ດ.

ມາດຕາ 17 ການຈັດສັນອ່າງຮັບນີ້

ໃນການຈັດສັນອ່າງຮັບນີ້ ເພື່ອກໍານົດການແບ່ງຢັນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຢ່າງຖືກຕາມເວົ້າໝາຍ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນນັ້ນ ໃຫ້ອີງຕາມການສຳຫຼວດ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳໄດ້.

ມາດຕາ 18 (ໃໝ່) ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນີ້

ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນີ້ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນນີ້ ແບບເຊື່ອມສານ ໂດຍອີງໃສ່ສະພາບຂອງແຕ່ລະອ່າງຮັບນີ້ ຕາມການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ດັ່ງນີ້:

ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮັບຜິດຊອບຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນີ້ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ອ່າງຮັບນີ້ທີ່ໃຫ້ຜ່ານສອງປະເທດ ຫຼື ສອງແຂວງຂັ້ນໄປ.

ພະແນກຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂັ້ນແຂວງ ຮັບຜິດຊອບຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນີ້ ຂະໜາດກາງ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງຕົນ.

ຫ້ອງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂັ້ນເນື້ອງ ຮັບຜິດຊອບຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນີ້ ຂະໜາດນັ້ອຍ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງເນື້ອງ, ແທດສະບານ, ນະຄອນຕົນ.

ອີງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທຸກຂັ້ນ ມີໜ້າທີ່ປົກປັກຮັກສາອ່າງຮັບນຳທຸກຂະໜາດ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດແດນຂອງຕົນ.

ການແບ່ງຂັ້ນຄຸມຄອງອ່າງຮັບນຳ ລະອຽດໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນບັນຊີ ຫຼືຂັ້ນໂດຍກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 19 (ໃໝ່) ແຜນການຄຸມຄອງອ່າງຮັບນຳ

ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທີບກັບຂະແໜງການ ແລະ ອີງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສ້າງແຜນການຄຸມຄອງອ່າງຮັບນຳ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ໃນທຸກໆ ຫ້າປີ ແລ້ວສະເໜີລັດຖະບານ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ.

ພະແນກຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທີບກັບພະແນກການ ແລະ ອີງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຂັ້ນເມືອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສ້າງແຜນການຄຸມຄອງອ່າງຮັບນຳ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ໃນທຸກໆ ຫ້າປີ ແລ້ວສະເໜີເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ.

ທ້ອງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທີບກັບທ້ອງການ ແລະ ອີງການປົກຄອງບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສ້າງແຜນການຄຸມຄອງອ່າງຮັບນຳ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ໃນທຸກໆ ຫ້າປີ ແລ້ວສະເໜີເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເຫດສະບານ, ເຈົ້ານະຄອນ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ.

ແຜນການຄຸມຄອງອ່າງຮັບນຳ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບວິໄລຫັດ, ແຜນຍຸດທະສາດ ການຄຸມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນຳລະດັບຊາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຫຼື ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂ, ຈຸດພິເສດ ແລະ ຫຼັຕັງໝູມສັນການ ຂອງແຕ່ລະອ່າງຮັບນຳໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.

ມາດຕາ 20 (ໃໝ່) ການປະສານງານ ໃນການນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນຳ ກ່ຽວກັບອ່າງຮັບນຳ

ຂະແໜງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ປະສານສົມທີບກັບຂະແໜງການ ແລະ ອີງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ກຳນົດກົມໄກການປະສານງານ ແລະ ມາດຕະການໃນການຄຸມຄອງ, ນຳໃຊ້, ການກັກເຕັນນຳ, ການປ່ອຍນຳ, ການແກ້ໄຂບັນຫາ, ການສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບອ່າງຮັບນຳນີ້ນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບແຜນການຄຸມຄອງອ່າງຮັບນຳ, ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍຸດທະສາດ ແລະ ລະບຽບການປະເມີນຜົນກະທີບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ.

ມາດຕາ 21 (ໃໝ່) ການກຳນົດປະລິມານນິໄຫຼຕໍ່ສຸດ

ການກຳນົດປະລິມານນິໄຫຼຕໍ່ສຸດ ແມ່ນ ການກຳນົດປະລິມານນິໄຫຼ ທີ່ຕ້ອງຮັກສາໄວ້ໃນ ສາຍນີ້ ຫຼື ອ່າງຮັບນີ້ ໃນເຂດທີ່ມີການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ນີ້ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຕ້ອງການພື້ນ ຖານໃນການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຄວາມເຢີນຢັງຈອງລະບົບນີ້ເວດໃນອ່າງຮັບນີ້.

ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກຳນົດປະລິມານນິໄຫຼຕໍ່ສຸດ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ໂດຍປະສານສົມທິບກັບຂະແໜງການ ແລະ ອົງການ ປິກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໝວດທີ 3

ອ່າງເກັບນີ້

ມາດຕາ 22 (ໃໝ່) ປະເພດອ່າງເກັບນີ້

ອ່າງເກັບນີ້ ມີ ສອງ ປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ອ່າງເກັບນີ້ທຳມະຊາດ;

2. ອ່າງເກັບນີ້ທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ.

ອ່າງເກັບນີ້ທຳມະຊາດ ແມ່ນ ທນອງ, ບົງ, ຫາມ, ຖຸດ, ຊຳ, ເບືອມ ແລະ ພັນທີ່ອື່ນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຕາມທຳມະຊາດ ຊຶ່ງບໍລິມາດນີ້ມີຄວາມແຕກຕ່າງໃນລະດຸແລງ ແລະ ລະດຸຝຶນ.

ອ່າງເກັບນີ້ທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ແມ່ນ ພັນທີ່ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍການຊຸດສະ, ການຕັນສາຍນີ້ ຫຼື ວິທີການອື່ນ ເພື່ອກັກເກັບນີ້ສໍາລັບຈຸດປະສົງສະເພາະ ໄດ້ນີ້ໆ ເຊັ່ນ ພະລັງງານໄຟຟ້າ, ບໍ່ແຮ່, ອຸດສາຫະກຳ, ກະສິກຳ, ຂຸນລະປະຫານ, ການປະມົງ, ການນຳໃຊ້ໃນຄວເຮືອນ, ການທ່ອງຫຼູວ, ແລະບົບນີ້ເວດ.

ມາດຕາ 23 (ໃໝ່) ການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນີ້

ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮ່ວມກັບຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປິກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນີ້ທຳມະຊາດ ດ້ວຍການສໍາຫຼວດ, ຂັ້ນບັນຊີ ແລະ ວາງມາດຕະການໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນີ້ດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ມີຄວາມອຸດິມສົມບູນ.

ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ອອກລະບູບການລວມ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນີ້ທຳມະຊາດ ແລະ ອ່າງເກັບນີ້ທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍປະສານສົມທິບກັບ ກະຊວງ, ອົງການລັດທຸງເທົ່າກະຊວງ ແລະ ອົງການປິກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ອ່າງເກັບນີ້ ທີ່ຂະແໜງການໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງການພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ບໍ່ໄມ້ ໃຫ້ຂະແໜງການນັ້ນເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ, ອອກລະບູບການສະເພາະ ແລະ ສ້າງ

ກົມໄກປະສານງານ ໂດຍປະສານສົມທີບກັບຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລັອມ, ຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖຸນີ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ໄຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນການຄຸມຄອງອ່າງຮັບນີ້ ແລະ ກິດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 24 (ីម់) ដំណឹងទៅការងារជាមុនក្នុងពេលវេលាដែលបានរាយការណ៍ ឬជាប្រធានបទរបស់

ຜູ້ພົດທະນາໂຄງການ ແມ່ນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ສຶກສາ, ສຳຫຼວດ, ອອກແບບ, ກໍ່ສ້າງ ແລະ ດຳເນີນໂຄງການ.

ຜູ້ປະກອບການ ແມ່ນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ດໍາເນີນກິດຈະການໄດ້ໜຶ່ງ ໃນການນຳໃຊ້ນຳເພື່ອເປົ້າໝາຍທາງຫຼະກິດ ເປັນຕົ້ນ ການລົງສັດນີ້, ທ່ອງທ່ວງ, ໂຮງງານນີ້ປະບາດ.

ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຕ້ອງສ້າງແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນົດ ຫຼືຢູ່ໃນຂອບເຂດການພັດທະນາຂອງຕົນ ດ້ວຍການວາງມາດຕະການຄວາມປອດໄພ ຂອງອ່າງເກັບນົດ, ບ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ, ໄພນົດ ທົ່ວມ ແລະ ໄພແຫ່ງແລ້ງ, ແຜນການບູກ ແລະ ພື້ນຟູປ່າປ້ອງກັນແງ່ງ່ານົດ, ການຮັກສາປະລິມານົດໃໝ່ ຕຳສຸດ, ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບນົດ, ການວິກປັກຮັກສາຊີວະນາງພັນທາງນົດ, ການແກ້ໄຂກໍລະນີສຸກເສີນ, ການບຸລະນະພື້ນຟູຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ອື່ນໆ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນົດ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ສ້າງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ ແລະ ລະບຽບການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຕ້ອງລາຍງານ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນົດ ໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຂະແໜງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຜູ້ປະກອບການ ຕ້ອງປົກປັກຮັກສາຄຸນນະພາບນີ້, ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງສາຍນີ້, ບໍ່ໃຫ້ຖອກເກີ່ມເສດເຫຼືອລົງໄສ່ແມ່ນນີ້, ບຸລະນະເັີນຝູ້ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ, ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປົກປັກຮັກສາຊີ່ວະນາງພັນທາງນີ້, ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຕາຟັງເຈືອນ, ຮັກສາຄວາມສວຍງາມຂອງທີ່ວັດທະນະຊາດ ແລະ ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຸງບາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

มาดຕາ 25 (ໃໝ່) ມາດຕະການແກ້ໄຂ ສກເສີນໃນກໍລະນີທີ່ເຕີດບັນຫາຈາກອ່າງເຕັມ

ໃນກໍລະນີເງິດເຫດສຸກເສັນໃນອ່າງເກັບນຳ ຜູ້ພົດທະນາໄຕງານ ຫຼື ຜູ້ປະກອບການ ຕ້ອງລາຍງານຢ່າງຮືບດ່ວນໃຫ້ຂະແໜງການຂັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອມີມາດຕະການແກ້ໄຂ ໃຫ້ທັນກັບສະພາບການ ເປັນຕົ້ນ ການແຈ້ງເຕືອນ, ການຂ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ.

ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງ, ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບາມ, ເຈົ້ານະຄອນ ເປັນຜູ້ປະກາດເຫດສຸກເສີນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ໂດຍກໍານົດມາດຕະການແກ້ໄຂ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຍົກຍໍາຍປະຊາຊົນ ອອກຈາກພື້ນທີ່ບ່ອນເກີດເຫດສຸກເສີນ ຫຼັງຈາກນັ້ນກ່າວາງແຜນພື້ນຍູ້ໃຫ້ຮັບຄືນສູ່ສະພາບເດີມ.

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເປັນຜູ້ປະກາດເຫດສຸກເສີນ ແລະ ກໍານົດມາດຕະການແກ້ໄຂ, ພື້ນຍູ້ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໃນກໍລະນີເກີດເຫດສຸກເສີນທີ່ມີຜົນກະທິບຮ້າຍແຮງ.

ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ມີພັນທະ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປະຕິບັດມາດຕະການແກ້ໄຂກໍລະນີສຸກເສີນ ຜຸ້ວ່າເຫດສຸກເສີນນັ້ນຫາກເກີດຂຶ້ນ ຍັນການກະທຳຂອງຕົນ.

ພາກທີ IV

ການປົກປັກຮັກສານົ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນົ້າ

ມາດຕາ 26 (ປັບປຸງ) ການປົກປັກຮັກສານົ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນົ້າ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີພັນທະປົກປັກຮັກສານົ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນົ້າ ໃຫ້ມີຄວາມຊຸດິມສົມບູນ, ບໍ່ໃຫ້ກໍາຜົນເສຍຫາຍແກ່ນົ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນົ້າ ພັດທັງປົກປັກຮັກສາ, ພື້ນຍູ້ ແລະ ບຸລະນະຂັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ດິນ ໃນເຂດອ່າງຮັບນົ້າ ຕາມແຜນຄຸມຄອງຈັດສັນແຫຼ່ງນົ້າ, ປ່າໄມ້, ຫຼື ດິນ ແລະ ຕາມລະດູການຢ່າງເຂັ້ມງວດ ໂດຍສະເພາະໃນເຂດບໍລິເວນຕົ້ນກໍາເນີດຂອງນົ້າ ຫຼື ຢ່ອມແອັມແຫຼ່ງນົ້າ.

ມາດຕາ 27 (ໃໝ່) ເຂດສະຫງວນນົ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນົ້າ

ເຂດສະຫງວນນົ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນົ້າ ແມ່ນ ພື້ນທີ່ສະຫງວນໄວ້ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາຄຸນມະພາບ ແລະ ປະລິມານຂອງນົ້າ ເພື່ອບໍລິໂພກ ແລະ ອຸປະໂພກ, ປ້ອງກັນໄພນົ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫັງແລ້ງ, ອະນຸລັກພື້ນພົດ ແລະ ສັດນົ້າ, ລະບົບນິເວດ, ອຸນຄ່າຫາງດ້ານທຳມະຊາດ, ປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ, ການທ່ອງທ່ຽວ, ການສຶກສາ, ການຄົ້ນຄວາ ແລະ ທິດລອງວິທະຍາສາດ.

ເຂດສະຫງວນນົ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນົ້າ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂດສະຫງວນ ເພື່ອບໍລິໂພກ ແລະ ອຸປະໂພກ;
2. ເຂດບໍລິເວນຍອດນົ້າ;
3. ເຂດທີ່ມີຄວາມສົງຕໍ່ໄພນົ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫັງແລ້ງ;
4. ເຂດທີ່ດິນບໍລິເວນນົ້າ;
5. ເຂດທີ່ມີຄວາມສົງຕໍ່ຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານນົ້າໄຕດິນ;
6. ເຂດທີ່ມີຄຸນຄ່າຫາງທຳມະຊາດ, ປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ;

7. ແຄພື້ນທີ່ອະນຸລັກຊີວະນາງພັນທາງນັ້ນ ແລະ ເຂດບໍລິເວນແຄມນັ້ນ;
8. ເຂດພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສູງຕໍ່ລະບົບນິເວດໃນຊຸມຊົນ ຫຼື ຕົວເມືອງ.

ມາດຕາ 28 (ໃໝ່) ການກຳນົດເຂດສະຫງວນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ

ລັດຖະບານ ກຳນົດເຂດສະຫງວນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນລະດັບຊາດ ຕາມການສະເໜີຂອງ ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ບິນພື້ນຖານການເຫັນດີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາ ແຫ່ງຊາດ.

ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງ ກຳນົດເຂດສະຫງວນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນລະດັບ ແຂວງ ຕາມການສະເໜີຂອງພະແນກຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼວງ ບິນພື້ນຖານການເຫັນດີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ.

ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເຫດສະບານ, ເຈົ້ານະຄອນ ກຳນົດເຂດສະຫງວນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ລະດັບເມືອງ ຕາມການສະເໜີຂອງຫຼັອງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ, ແທດ ສະບານ, ນະຄອນ ບິນພື້ນຖານການເຫັນດີຂອງ ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງ.

ນາຍບ້ານ ກຳນົດຂອບເຂດວັງສະຫງວນລະດັບບ້ານ ຕາມການສະເໜີຂອງໜ່ວຍງານເສດຖະ ກິດ-ການເງິນບ້ານ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບຸດພືເສດ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຂອງວັງສະຫງວນພາຍໃນບ້ານຂອງຕົນ ຕາມການຕົກລົງຂອງກອງປະຊຸມບ້ານ ບິນພື້ນຖານການເຫັນດີຂອງ ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເຫດສະບານ, ເຈົ້າ ນະຄອນ.

ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ກຳນົດລະບູບການລວມກ່ຽວກັບ ການກຳນົດເຂດສະຫງວນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ໂດຍປະສານສົມທີບກັບກະຊວງ, ອົງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫຼັອງທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 29 (ໃໝ່) ການຄຸ້ມຄອງເຂດສະຫງວນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ

ຂະແໜງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງເຂດສະຫງວນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ໂດຍປະສານສົມທີບກັບຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫຼັອງທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ດ້ວຍການກຳນົດລະບູບການ ຫຼື ປັກຫຼັກໝາຍ.

ໃນເຂດສະຫງວນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ບໍ່ອ່ານຸຍາດໃຫ້ປຸກສ້າງ, ກໍ່ສ້າງສິ່ງກິດຂວາງທີ່ປູ່ນ ແປງທາງໄຫຼຂອງນັ້ນ, ຕັດຕິນໄມ້ທີ່ຢູ່ໃນເຂດຕິນກຳເນີດຂອງນັ້ນ ຫຼື ຢູ່ອ້ອມແຫ່ງນັ້ນ, ທຳການຜະລິດກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ, ລົງຮັດ, ຮີມ, ດັດແປງ ຫຼື ບູ່ນເນື້ອທີ່ດິນບໍລິເວນແມ່ນນັ້ນ, ໝອງ, ບິງ, ຫາມ; ເຈະກົ່ນ ຫຼື ປັບແປງໜ້າດິນ ທີ່ຈະກໍ່ໄຫ້ເກີດມີການເຊາະເຈືອນ, ອຸດຄົ້ນຫິນ, ແຮ່ຫາດ, ດິນ, ຊາຍ, ຮົມເຂົ້າເຫັ້ນ ຫຼື

ສໍາລັບການປູກັງ, ລົງສັດ ຕາມປະເມີນແບບຄອບຄົວ ເພື່ອລົງຊັບຂອງປະຊາຊົນຢ່າເຂດສະຫງວນບໍລິເວນແຄມນັ້ນ ແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບເສຍຫາຍຕໍ່ຖຸນນະພາບນັ້ນ ແລະ ການເຊາະເຈືອນຂອງຕາປໍ່ງ.

ມາດຕາ 30 (ປັບປຸງ) ມາດຕະຖານຄົນນະພາບນົກ ແລະ ມາດຕະຖານການປ້ອຍນົກເປື່ອນ

ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນີ້ ແມ່ນ ຕົວວັດແທກ, ຫົວໜ່ວຍ, ຄໍາມາດຕະຖານຂອງຄຸນນະພາບນີ້ ທີ່ອີງໄສ່ຄຸນລັກສະນະຫາງກາຍະພາບ, ເຄີ ແລະ ຊິວະພາບຂອງນີ້ ເພື່ອເປັນເກນສົມຫຼູບຄຸນນະພາບນີ້ ຢ່າໃນແມ່ນີ້, ລຳເຊົ, ຫ້ວຍ, ຮ່ອງ, ພນອງ, ບົງ, ນັກໄຕ້ດິນ ແລະ ນັກອື່ນໆ ຕາມທຳມະຊາດ.

ມາດຕະຖານການປ່ອຍນົກເປື້ອນ ແມ່ນ ຕົວວັດແທກຄຸນນະພາບນີ້ ທີ່ອີງໃສ່ຄຸນລັກສະນະຫາງກາຍຍະພາບ, ເຄີມ ແລະ ຂົວພາບຂອງນີ້ ເພື່ອຮູ້ວ່ານີ້ທີ່ຈະປ່ອຍຈາກກິດຈະການຕ່າງໆນັ້ນ ຫຼັກຕ້ອງຕາມມາດຕະຖານການປ່ອຍນົກເປື້ອນ ຫຼື ບໍ່ເປັນຕົ້ນ ການປ່ອຍນີ້ອອກຈາກການຊຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ, ຈາກໂຮງໝານ, ໂຮງແຮມ, ໂຮງໝໍ, ຕະຫຼາດ, ຄົວເຮືອນ, ກະສິກຳ ແລະ ຈາກກິດຈະກຳອື່ນ.

ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລັອນ ປະສານສົມທີບັນກັບກະຊວງ, ອົງການ ອື່ນ ແລະ ອົງການປຶກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກໍານົດມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນີ້ ແລະ ມາດຕະຖານການ ປ້ອຍນີ້ເປົ້ອນ.

ມາດຕາ 31 (ໄຟ້) ການອະນຸຍາດປ່ອຍນົກເຕືອນ

ນັ້ນເປື້ອນທີ່ປ້ອຍ ມີ ສາມ ຂະໜາດ ຕີ່ ຂະໜາດນ້ອຍ, ຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່ ໂດຍ
ອີງໄສ່ບໍລິມາດນັ້ນເປື້ອນ ແລະ ຄວາມເຂັ້ມຂັ້ນຂອງສານເຄີມທີ່ຈີ້ປົນໃນນັ້ນເປື້ອນ.

ສໍາລັບການປ້ອຍນັ້ນເປົ້ອນຈາກຄວາເຮືອນ ທີ່ບໍ່ມີຜົນກະທົບຮ້າຍແຮງ ບໍ່ຈະເປັນຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດປ້ອຍນັ້ນເປົ້ອນ.

ໃບອະນຸຍາດການປ້ອຍນີ້ເປື້ອນ ມີອາຍຸ ສອງ ປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ ໂດຍອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂ ແລະ ມາດຕະຖານການປ້ອຍນີ້ເປື້ອນ.

ໃບອະນຸຍາດການປ້ອຍນັ້ນເປື້ອນ ອາດຖືກໂຈະ ຫຼື ປົ່ງແບ່ງ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

ໃບອະນຸຍາດການປ່ອຍນັ້ນເປື້ອນ ອາດຖືກໂຈະ ຫຼື ປົງນແປງ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

- ເກີດໄພແຫ່ງແລ້ງ;
- ລະບົບນີ້ເວັດຖິກທຳລາຍ;
- ມີການປ່ອຍນັ້ນເປື້ອນເກີມຄໍາມາດຕະຖານ ຫ້ອມນູ່ມາດ.

ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ກຳນົດລະບົບການ ກ່ຽວກັບການ
ຄຸນຄອງການປ່ອຍນັ້ນເປື້ອນ ໂດຍປະສານສົມທຶນກັບກະຊວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 32 (ໃໝ່) ລະບົບຄອງ, ຫໍ່ລະບາຍນັ້ນ ແລະ ອ່າງບໍ່ບັດນັ້ນເປື້ອນ

ໃນການວາງຜູ້ເມືອງ ຂອງຕົວເມືອງ ຕ້ອງສ້າງລະບົບຄອງ, ຫໍ່ລະບາຍນັ້ນ ແລະ ອ່າງບໍ່ບັດນັ້ນເປື້ອນ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສາ ຄຸນນະພາບນັ້ນ, ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ, ພິດ ແລະ ຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ ພ້ອມທັງປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສະຫງວນທີ່ດິນບໍລິເວນນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໜອງ, ບົງ ຂຶ້ງເປັນລະບົບການບໍ່ບັດນັ້ນເປື້ອນແບບທຳມະຊາດ ທັງເປັນແຫ່ງຮອງຮັບນັ້ນ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນໄພນັ້ນຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ່ງແລ້ງ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ມາດຕາ 33 (ໃໝ່) ມິນລະພິດທາງນັ້ນ

ມິນລະພິດທາງນັ້ນ ແມ່ນ ມິນລະພິດ ທີ່ເກີດຈາກການປົນເປົ້ອນຂອງສິ່ງເປັນພິດໃນນັ້ນເກີນມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍກຳນະຊາດ ຫຼື ຈາກການກະທຳຂອງມະນຸດ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທຶນຕົ່ນ ແມ່ນນັ້ນ, ລຳເຊ, ຫ້ວຍ, ຮ່ອງ, ໝອງ, ບົງ, ນັ້ນໄຕດິນ, ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ, ພິດ, ສິ່ງ ມີຊີວິດອື່ນ ແລະ ລະບົບນີ້ເວັດ.

ບຸກຄົນ, ມີຕີບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ສ້າງມິນລະພິດທາງນັ້ນ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຜົ້ນຟູແຫ່ງນັ້ນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທຶນໃຫ້ຄົນສູ່ສະພາບເດີມ ຫຼື ດີກວ່າເກົ່າ. ນອກຈາກນີ້ຜູ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍ ຢັງຈະຖືກດຳເນີນຄະດີຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 34 (ໃໝ່) ຫໍ່ດິນບໍລິເວນນັ້ນ

ຫໍ່ດິນບໍລິເວນນັ້ນ ແມ່ນ ຫໍ່ດິນທີ່ຢູ່ພື້ນນັ້ນ ຫຼື ຢູ່ຂອບເຂດອ້ອມແຫ່ງນັ້ນ ເປັນຕົ້ນ ເຂດພື້ນທີ່ດິນຫາມ, ໝອງ, ບົງ, ຫໍ່ງຫຍ້ານທີ່ຖ້ວມ, ຫໍ່ດິນນັ້ນອອກບໍ່, ຫໍ່ດິນແຄມນັ້ນ, ຫໍ່ດິນກາງນັ້ນ, ຫໍ່ດິນປົ່ງໃໝ່, ຫໍ່ດິນນັ້ນບົກປະ ຫຼື ກຸດ, ຫໍ່ດິນ ທີ່ເກີດຈາກການດັດແປງ ຫຼື ອວ່າຍແລວນັ້ນ, ນັ້ນຂັ້ງ ຫຼື ໄຫຼ່ຍ່ານ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍກຳນະຊາດ ຫຼື ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ຊົ່ງມີລັກສະນະຖາວອນ ຫຼື ຂໍ່ວຄາວ.

ໃນການວາງແຜນພົດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງການວາງແຜນການນຳໃຊ້ຫໍ່ດິນ ຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນແກ່ຫໍ່ດິນບໍລິເວນນັ້ນ ເພື່ອຮັກສາລະບົບນີ້ເວັດ, ການບໍ່ບັດນັ້ນເປື້ອນແບບທຳມະຊາດ ແລະ ປ້ອງກັນໄພນັ້ນຖ້ວມ.

ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ສຳຫຼວດ, ຈັດສັນທິດິນບໍລິເວນນີ້ ແລະ ວາງແຜນການປຶກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ຜົນຟູ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ໂດຍປະສານສົມທິບກັບຂະແໜງການ, ອົງການປຶກຄອງຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 35 (ໃໝ່) ການນຳໃຊ້, ການບິກປັກຮັກສາ ແລະ ການພັດທະນາ ທີ່ດິນບໍລິເວນນີ້

ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການພັດທະນາ ຫຼືດິນບໍລິເວັນນີ້ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາ
ເສດຖະກິດ-ສັງລົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ, ແຜນແມ່ນີດການຈັດສັນການນຳໃຊ້ຫຼືດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ
ລະບຽບການກ່ຽວກັບການຄຸມຄອງຫຼືດິນບໍລິເວັນນີ້ ໂດຍບໍ່ໄຫ້ມີຜົນກະທິບຕໍ່ລະບົບນີ້ເວດ ແລະ ສັງແວດ
ລອມສັງລົມ ແລະ ທຳມະຊາດ.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ບຸກຄົນ, ນິຕີບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີມທີ່ດິນບໍລິເວນນຳຕາມທຳມະຊາດທີ່ກຳນົດເປັນເຂດສະຫງວນ ເປັນຕົ້ນ ໝອງ, ຄອງ, ບົງ, ລຳເຊ.

ພາກຫີ V

ການນຳໃຊ້ ແລະ ການບໍລິການ ຖ່າວັກບົນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້

ໝວດທີ 1

រាជ្យនាំខ្សោយ និង ផលិតផលរាជ្យ

ມາດຕາ 36 (ປັບປຸງ) ເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງນັ້ນ

ເປົ້າບໍາຍການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງມີ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ເພື່ອການບໍລິໂພກ ແລະ ອຸປະໂພກ ຂອງພິນລະເມືອງ;
  2. ເພື່ອການຊັບລະບະຫານ, ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ການລົງຈັດ ແລະ ການປະມົງ;
  3. ເພື່ອການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ ແລະ ການຂຸດຄົນບໍ່ແຮ່;
  4. ເພື່ອການຜະລິດອຸດສາຫະກຳ;
  5. ເພື່ອການຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ;

6. ເພື່ອການແຜດ, ຮັກສາສຸຂະພາບອະນາໄມ;
  7. ເພື່ອການພັກຜ່ອນ, ການກິລາ ແລະ ການທ່ອງທູ່ວ;
  8. ເພື່ອການນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍອື່ນ.

ແຫ່ງນົກໃດໜຶ່ງ ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍໜຶ່ງ ຫຼື ຫູ້າຍເປົ້າໝາຍກໍໄດ້ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ ແລະ ຕາມຄວາມເໝາະສິມ.

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຕ້ອງການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງນັ້ນ ຕ້ອງສໍາຫຼວດ, ກໍານົດແຫຼ່ງນັ້ນທີ່ຈະນຳໃຊ້ ແລ້ວສະເໜີຕໍ່ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນັ້ນ ຕາມລະບົບການ.

ມາດຕາ 37 (ໃໝ່) ການນຳໃຊ້ແກ່ງໆນົມເຢືອບລົໄພກ

ແຫ່ງນົກເພື່ອບໍລິໂພກ ແມ່ນ ແຫ່ງນົກທີ່ຖືກຈັດສັນໄວ້ ເພື່ອຮັບໃຊ້ສະເພາະການບໍລິໂພກຂອງພິນລະເມືອງເຫຼົາມັນ ໂດຍບໍ່ອ່ານຸຍາດໃຫ້ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໄດ້ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າພາຍອື່ນຢ່າງເດັດຂາດ.

ໃນເຂດບໍລິເວນແຫ່ງນົກສັນຕະພາບ ພົມບໍລິໂພກນີ້ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການປຸກສ້າງໂຮງໝໍ, ຕະຫຼາດ, ໂຮງງານ,
ຮ້ານອາຫານ, ພ້າມລົງສັດ, ໂຮງແຮມ ຫຼື ກົດຈະການອື່ນ ທີ່ຈະສົ່ງຜົນກະທົບບໍ່ດີໃຫ້ແກ່ຄຸນນະພາບນີ້.

ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ກໍານົດແຫຼ່ງນັ້ນ ແລະ ຂອບເຂດບໍລິເວນແຫຼ່ງນັ້ນ ເພື່ອບໍລິໄພກ.

ມາດຕາ 38 (ປັບປຸງ) ສິດໃນການນຳໂຊັນດີ

ການນຳໃຊ້ນັ້ນ ມີ ສາມ ຂະໜາດ: ຂະໜາດນັ້ນອີ, ຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດໄຫຍ່

ການນຳໃຊ້ນຳ ຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດໂທຍ່ ຕ້ອງໄດ້ຂໍອະນຸຍາດ ນຳຂະແໜງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕ້ອງເສຍຄໍານຳໃຊ້ນຳ, ຄໍາທຳນິງມ ແລະ ຄໍາປໍລິການຕາມລະບຸບານ.

ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ກໍານົດລະບູບການນຳໃຊ້ນຳ ແຕ່ລະຂະໜາດ ໂດຍປະສານສົມທີບກັບກະຊວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖືນ໌ທີ່ກ່າວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 39 (ປັບປຸງ) ການນຳໃຊ້ນໍ້າຂະໜາດນ້ອຍ

ການນຳໃຊ້ນຳຂະໜາດນ້ອຍ ແມ່ນ ການນຳໃຊ້ນຳ ດັ່ງນີ້:

1. ນໍາໃຊ້ໃນການບໍລິພົກ ແລະ ອຸປະພົກ ເພື່ອລັງຊືບ;
  2. ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການບູກຟັງ ແລະ ລົງສັດ ຂອງປະຊາຊົນ ເພື່ອລັງຊືບ;
  3. ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນຂົນລະປະຫານ ຫຼື້ງພັນຫ້ຮອຍ ແມ່ດກ້ອນ ຕໍ່ເຮັກຕາ ຕ້ວນ.

15

ມາດຕາ 40 (ປັບປຸງ) ການນຳໃຊ້ຂົນໜ້າຂະໜາດກາງ

ການນຳໃຊ້ນຳຂະໜາດກາງ ແມ່ນ ການນຳໃຊ້ນຳ ເພື່ອເປົ້າໝາຍ ດັ່ງນີ້:

ມາດຕາ 41 (ປັບປຸງ) ການນຳໃຊ້ນົກຂະໜາດໃຫຍ່

ການນຳໃຊ້ນົກຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນ ການນຳໃຊ້ນົກ ເພື່ອເປົ້າໝາຍ ດັ່ງນີ້:

ມາດຕາ 42 (ໄຟ່) ໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນົກ

ໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນີ້ ແມ່ນ ເອກະສານທາງການ ທີ່ອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນີ້ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄວ້ຮັບສິດນຳໃຊ້.

រាយក្រឹងបិបខ្លួនុយាណាំដីខ្សែតិ៍ ទិ៍បច្ចុប្បន្នបានរៀបចំការបែងចិត្តកម្មវិធី
ព័ត៌មានសំណង់ និង ការគ្រប់គ្រងការបង្កើតរៀបចំ និង ការអនុវត្តន៍ នៃការបង្កើតរៀបចំ

ມາດຕາ 43 (ໃໝ່) ການໂຈະ, ການປູນແປງ ແລະ ການຖອນໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນີ້
ໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນີ້ ອາດຖືກໂຈະ ຫຼື ປູນແປງ ຕາມກໍລະນີໄດ້ໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ມີໄພໜ້າງແລ້ງ ຫຼື ມີເຫດສຸກເສີນ;
2. ຮັກສາປະລິມານນຳໄໝຕໍ່ສຸດ;
3. ມີການຮ້ອງຂໍຂອງຜູ້ພັດທະນາໄຄງານ ທີ່ໄດ້ຮັບໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນີ້;
4. ມີການຮ້ອງຫຼຸກຂອງປະຊາຊົນ;
5. ມີການລະເມີດລະບົງການນຳໃຊ້ນີ້ ທີ່ບໍ່ສົງເຜົນກະທິບຮ້າຍແຮງ.

ໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນີ້ ຈະຖືກຖອນຕາມກໍລະນີໄດ້ໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ມີການໄອນໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນີ້ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນໄດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
2. ມີຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຊາດ;
3. ມີຄວາມຈຳເປັນນຳໃຊ້ ເພື່ອສາຫາລະນະປະໄຫຍດ ຂຶ່ງຕ້ອງໄດ້ຮັບການຊົດເຂີຍຕາມ
ຄວາມເໝາະສິມ;
4. ມີຜົນກະທິບຕໍ່ສົ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ຫໍາມະຊາດ ຢ່າງຮ້າຍແຮງ;
5. ມີການລະເມີດລະບົງການນຳໃຊ້ນີ້ ທີ່ມີຜົນກະທິບຮ້າຍແຮງ ຫຼື ພາຍຫຼັງໄດ້ຕັກເຕືອນ
ແລ້ວ.

ມາດຕາ 44 (ໃໝ່) ການຊຸດຄົ້ນຫົມແຮ່, ຊາຍ ແລະ ຕິນຕິມ ໃນແຫ່ງນີ້

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງ ຊຸດຄົ້ນຫົມແຮ່, ຊາຍ ແລະ ຕິນຕິມ ໃນແຫ່ງ
ນີ້ ຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດນຳຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ບົນພື້ນຖານການປະສານສົມທິບກັບຂະແໜງການຂັ້ນ
ພະຍາກອນຫໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຍົກເວັນການນຳໃຊ້ໃນຄົວເສື່ອນຂອງປະຊາຊົນ.

ການຊຸດຄົ້ນຫົມ, ແຮ່, ຊາຍ ແລະ ຕິມ ໃນແຫ່ງນີ້ ຕ້ອງບໍ່ໃຫ້ມີການປູນແປງການໄໝ, ແລວນີ້,
ບໍ່ໃຫ້ຕາຜ່ານເຈື້ອນ, ບໍ່ກະທິບຕໍ່ລະບົບມີເວດໃນນີ້, ອຸນນະພາບນີ້ ແລະ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານ
ທາງດ້ານເຕັກນິກ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບົງການ.

ໝວດທີ 2

ການນຳໃຊ້ນີ້ໄຕດິນ

ມາດຕາ 45 (ໃໝ່) ນີ້ໄຕດິນ

ນີ້ໄຕດິນ ແມ່ນ ນັ້ນ ນັ້ນ

ມາດຕາ 46 (ໃໝ່) ເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ນຳໄຕ້ດິນ

ເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ນຳໄຕ້ດິນ ມີຕັ້ງນີ້:

1. ເພື່ອການບໍລິໂພກ ແລະ ອຸປະໂພກ ຂອງພິນລະເມືອງ;
2. ເພື່ອການຊັນລະປະຫານ, ການລົງສັດ, ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້;
3. ເພື່ອການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່;
4. ເພື່ອການຜະລິດອຸດສາຫະກຳ;
5. ເພື່ອການແພດ, ລັກສາສຸຂະພາບອະນາໄມ;
6. ເພື່ອການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍອື່ນຕາມການອະນຸຍາດ.

ນຳໄຕ້ດິນ ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍເປົ້າໝາຍກໍໄດ້ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ ແລະ ຕາມຄວາມເໝາະສິມ.

ມາດຕາ 47 (ໃໝ່) ສິດໃນການນຳໃຊ້ນຳໄຕ້ດິນ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ມີສິດນຳໃຊ້ນຳໄຕ້ດິນ ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍໄດ້ນີ້ ແຕ່ຕ້ອງປະຢັດ, ສົມເຫດລົມຜົນ, ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທິບໜ້ອຍທີ່ສຸດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ.

ການນຳໃຊ້ນຳໄຕ້ດິນ ມີ ສາມ ຂະໜາດ, ຂະໜາດນ້ອຍ, ຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່.

ການນຳໃຊ້ນຳໄຕ້ດິນຂະໜາດນ້ອຍ ທີ່ມີປະລິມານແຕ່ ຊາວ ແມ່ດກ້ອນລົງມາ ບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງຂໍ ອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງເສຍຄ່ານຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ, ຄ່າທຳນຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການ ແຕ່ຕ້ອງ ແຈ້ງຕໍ່ອີງການປົກຄອງບ້ານ.

ການນຳໃຊ້ນຳໄຕ້ດິນຂະໜາດກາງ ທີ່ມີປະລິມານຫຼາຍກວ່າ ຊາວ ແມ່ດກ້ອນ ທາ ຫ້າສີບ ແມ່ດ ກ້ອນ ຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດນຳ ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ, ເຫດສະບາມ, ນະຄອນ ແລະ ຕ້ອງເສຍຄ່ານຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ, ຄ່າທຳນຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການ ຕາມລະບຸງບານ.

ການນຳໃຊ້ນຳໄຕ້ດິນຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ມີປະລິມານຫຼາຍກວ່າ ຫ້າສີບ ແມ່ດກ້ອນຕໍ່ວັນ ຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດນຳ ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕ້ອງເສຍຄ່ານຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ, ຄ່າທຳນຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການ ຕາມລະບຸງບານ.

ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ກໍານົດລະບຸງບານ ກ່ຽວກັບການ ອຸ້ມຄອງນຳໄຕ້ດິນ ໂດຍປະສານສົມທິບກັບກະຊວງ, ອົງການລັດຖຽບເຖິງກະຊວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງ ຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໝວດທີ 3

ການບໍລິການ ກ່ຽວກັບນົ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນົ້າ

มาดตามา 48 (ໃໝ່) ການບໍລິການ ກ່ຽວກັບນົດ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນົດ

ການປໍລິການ ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ມີດັ່ງນີ້:

1. ให้ตั้งเป้าหมาย;
  2. ภาระดูดเจาะ ปฏิบัติเจาะ บ้าให้ถึ่ม;
  3. ภาระอิจฉุนมะพากบ้า;
  4. ภาระบลีภารันด้านอื่น.

ມາດຕາ 49 (ໄຟ່) ການປໍລິການໃຫ້ຄຳປຶກສາ

ການບໍລິການໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແມ່ນ ການໃຫ້ບໍລິການ ກ່ຽວກັບການສຶກສາ, ສຳຫຼວດ, ອອກແບບ, ວິເຄາະ, ປະເມີນ ແລະ ສ້າງປິດລາຍງານສະພາບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ຂອງໄຕງານລົງທຶນ ຫຼື ກິດຈະການພັດທະນາ ພ້ອມທັງສ້າງແຜນຄຸມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດການນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້.

ជូប់លិកានិងកាំបឹងសា ពួងមិញ្ញីនឹងខ្លះ ដ៏រឿង:

1. ມີນັກຊູ່ວຂານສະເພາະດ້ານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ຂຶ່ງມີວຸດທິການສຶກສາປະລິນຍາໄທຂຶ້ນໄປ ຢ່າງໜ້ອຍ ສາມ ຄົນ ແລະ ມີປະສົບການ ສາມປີ ຂຶ້ນໄປ;
  2. ມີນັກວິຊາການລະດັບປະລິນຍາຕີ ຢ່າງໜ້ອຍ ສາມ ຄົນ ແລະ ມີປະສົບການ ຢ່າງໜ້ອຍສອງປີ ຂຶ້ນໄປ;
  3. ມີຫ້ອງການ ແລະ ເຄື່ອງມີຮັບໃຊ້ວິຊາສະເພາະ ຢ່າງພາງພໍ.

มาดຕາ 50 (ໄຟ້) ການບໍລິການຂຸດເຈາະ ຫຼື ຂີເຈາະ ມີໄຕ້ດິນ

1. มีนักทำ学问วิชาภาษาที่มีอุดมการณ์ทางภาษาเขียนไปอย่างมืออาชีพ ที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น อังกฤษ และ มีประสบการณ์ทางภาษาต่างประเทศอย่างมาก;
  2. มีนักวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ด้านภาษาอังกฤษ เช่น อังกฤษ อย่างมืออาชีพ ที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น อังกฤษ และ มีประสบการณ์ทางภาษาต่างประเทศอย่างมาก;

3. มีห้องทำงาน และ เถื้องเก็บจักที่ได้มหาตมะถาน และ มีอุปกรณ์ดูดเจา ที่ ใช้เจา คีบชุด.

ສໍາລັບການບໍລິການຊຸດເຈາະ ຫຼື ຊີເຈານທີ່ໄດ້ດິນ ຂະໜາດນ້ອຍ ຕ້ອງໃຫ້ມີນັກວິຊາການທີ່ໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ.

ມາດຕາ 51 (ໄຟ່) ການປໍລິການວິໄຈຄູນນະພາບນີ້

ການບໍລິການວິໄຈຄຸນນະພາບນີ້ ແມ່ນ ການໃຫ້ບໍລິການ ມີກຳນົດກຳນົດການວິເຕາະ, ວິໄຈຄຸນນະພາບນີ້.

ផ្សែប់លិកានវិទ្យាលុយនមខាបន៍ ពួយមិញ្ញីនៅខេត្តកំពង់ចាម

1. ມີຜູ້ຄວບຄຸມທ້ອງທິດລອງ ທີ່ມີວຸດທິການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາໄທຂຶ້ນໄປ ໃນສາຂາເວົ້າເຄມີ, ວິທະຍາສາດ-ສິ່ງແວດລ້ອມ, ວິທະຍາສາດທົ່ວໄປ ຫຼື ສາຂາອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ມີປະລິບການດ້ານການວິໄຈ ຢ່າງໜ້ອຍ ຫັ້ນ ປີ;

2. ມີພະນັກງານວິໄຈປະຈຳທ້ອງທິດລອງ ຢ່າງໝ້ອຍ ສາມ ຄົນ ທີ່ມີວຸດທິການສຶກສາລະດັບ
ປະລິນຍາຕີຂຶ້ນໄປ ໃນສາຂາວິຊາເຄມີ, ວິທະຍາສາດ-ສິ່ງແວດລ້ອມ, ວິທະຍາສາດທີ່ໄປ ຫຼື ສາຂາ
ອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ມີປະສົບການດ້ານການວິໄຈ ຢ່າງໝ້ອຍ ສາມ ປີ;

3. ມີຫ້ອງທິດລອງ ພ້ອມດ້ວຍອຸປະກອນຄົບຊູດ, ມີລະບົບການວິໄຈ ທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນ.

ບຸກຄົນ, ມີຕີບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຈະດຳເນີນການບໍລິການວິໄຈຄຸນນະພາບນີ້ ລວມທັງ
ການສ້າງຕັ້ງຫ້ອງທີ່ດີລອງວິໄຈດັ່ງກ່າວ ຕັ້ງຂໍຂ່ອະນຸຍາດນຳກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ
ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 52 (ໃໝ່) ການດໍາເນີນການບໍລິການ ກ່ຽວກັບນົກ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນົກ

ພາກທີ VI

ການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພນົມເສຍຫາຍຈາກນົ້າ

ມາດຕາ 53 (ປັບປຸງ) ໄພນົມເສຍຫາຍຈາກນົ້າ

ຜົນເສຍຫາຍຈາກນົ້າ ແມ່ນ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກນົ້າ ຍ້ອນໄພທຳມະຊາດ ຫຼື ການກະທຳຂອງຄົນ ເປັນຕົ້ນ ນັ້ນຖ້ວມ, ນັ້ນໄຫຼສູ, ນັ້ນມາກ, ນັ້ນຢູ່, ການເກີດນັ້ນເລັ້ມ, ນັ້ນເປັ້ນ, ນັ້ນຂຸ່ນ, ນັ້ນຕົ້ນເຂີນ, ແຫ້ງແລ້ງ, ການເຊາະເຈື່ອນ.

ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ປະສານສົມທິບກັບຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ວາງແຜນການ ແລະ ກຳນົດມາດຕະການແກ້ໄຂຜົນເສຍຫາຍຈາກນົ້າ.

ມາດຕາ 54 (ປັບປຸງ) ການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພນົ້ມຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ

ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ປະສານສົມທິບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແຈ້ງຂໍ້ມູນດ້ານອຸດຸ ແລະ ອຸທິກະກະສາດ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການ ໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສົງດ້ານໄພນົ້ມຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນປະສິດທິພາບຂອງການຈົດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົງບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມສົງຕໍ່ໄພທຳມະຊາດ ລວມທັງການແຈ້ງເຕືອນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອປະຊາຊົນ ໃຫ້ມີການກົງມຄວາມພ້ອມໃນການຮັບມືກັບໄພດັ່ງກ່າວ ຢ່າງຫັນການ.

ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເປັນເຈົ້າການໃນການນຳພາ, ກະກົງມແຜນການ ແລະ ນຳໃຊ້ມາດຕະການຕ່າງໆທີ່ມີປະສິດທິຜົນ, ປະຕິບັດຕາມແຜນການລວມ ແລະ ຄໍາແນະນຳທີ່ຂັ້ນເທິງວາງອອກ ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພນົ້ມຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ. ໃນກໍລະນີທີ່ມີໄພນົ້ມຖ້ວມເກີດຂຶ້ນກະທັນທັນ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນບ່ອນນັ້ນ ຕ້ອງເປັນເຈົ້າການໃນການແກ້ໄຂຢ່າງຫັນການ.

ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ມີໜັນທີ່ຂັ້ນແຜນງົບປະກອນ, ແຮງງານ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ເຂົ້າໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພນົ້ມຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ. ເນື່ອງການສົ່ນສຸດແລ້ວ ຕ້ອງສິ່ງວັດຖຸປະກອນນັ້ນຄືນໃຫ້ເຈົ້າຂອງ ແລະ ໄຊແທນຄ່າເສຍຫາຍຂອງວັດຖຸປະກອນດ້າງກ່າວ ຕາມຄວາມເນາະສິມ.

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີພັນທະໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືແກ່ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພນົ້ມຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ.

ພາກທີ VII

ມາດຕາ 55 (ໃໝ່) ນົ້າ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນົ້າ ທີ່ຖືກທຳລາຍ ຫຼື ເສື່ອມໄຂມ

ນັ້ງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນັ້ງ ທີ່ຖືກທຳລາຍ ຫຼື ເສື່ອມໂຊມ ແມ່ນ ການປິດປຸງຫາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງນັ້ນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ທາງດ້ານກາຍໄລຍພາຍ, ຂໍວະພາບ ແລະ ເຕີ ໃນທາງທີ່ບໍ່ດີ ເປັນຕົ້ນ ການປິກແຫ້ງ, ຕົ້ນເຂັນຂອງສາຍນັ້ນ ແລະ ນັ້ນໄດ້ດິນ, ການປິນເປື້ອນສານພິດຈາກ ການປ່ອຍນັ້ນເປົ້ອນຂອງຊຸມຊົມ, ແຫ່ງໆບໍລິການ, ອຸດສາຍະກຳປຸງແຕ່ງ, ບໍ່ແກ່, ກະສິກຳ ແລະ ກິດຈະກຳ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 56 (ໄຟ້) ການບໍລະນະເັນື້ອ ນັ້ນ ແລະ ສັບພະຍາກອນນັ້ນ

ການບຸລະນະພື້ນູ້ ມົ້າ ແລະ ຂັບພະຍາກອນມົ້າ ແມ່ນ ການເຮັດໃຫ້ປະລິມານ ແລະ ອຸນນະພາບ ຂອງມົ້າ ແລະ ຂັບພະຍາກອນມົ້າ ທີ່ຖືກທໍາລາຍ ຫຼື ເສື່ອມໂຄມກັບຄືນສຸສະພາບດີ ຫຼື ປົກກະຕິດ້ວຍການ ມົ້າໃຊ້ວິທີການຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ ການປຸກປ່າ, ການຮັກສາປ່າຍອດມົ້າ, ການນຳໃຊ້ມົ້າແບບປະຢັດ, ການສົ່ງ ເສີມການນຳໃຊ້ປຸ່ນຂຶ້ວະພາບ, ການຈຳກັດການຮົມຮັບເຫັນ ແລະ ການບໍ່ເບັດມົ້າເປື້ອນ.

ການບໍາບັດນຳເປື້ອນໃນແຫຼ່ງນົກຕ່າງໆ ຕ້ອງຜ່ານຂະບວນການທາງເຄີຍ, ທາງດ້ານຊີວະວິທະຍາ, ທາງດ້ານກາຍລະພາບ, ທາງດ້ານກາຍລະພາບ-ເຄີຍ ແລະ ດ້ວຍລົງທຶນການອື່ນ.

วิธีการ และขั้นตอนการบำบัดน้ำเสียแต่ละด้าน ได้กันมิดໄວ่ในลະບຸການຕ້າງໆຫາກ.

ມາດຕາ 57 (ໄຟ່) ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການບຸລະນະພື້ນພົມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້

ໃນກໍລະນີເກີດໄພທຳມະຊາດ ຂຶ້ງໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍແກ່ນົດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ອີງ
ການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ງ່ວຂອງ ຕ້ອງປະສານສົມທິບກັນ ເພື່ອວາງມາຕະການ
ຝຶ່ງລົນບ່ອນດັ່ງກ່າວ. ສ່ວນບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຕ້ອງໄດ້ປະກອບສ່ວນຫາງດ້ານທຶນຮອນ,
ສະຕິປັນຍາ, ເຫຼືແຮງ ແລະ ວັດຖະກອນຕ່າງໆ

ພາກທີ VIII

ຫາດສະພາບ

ມາດຕາ 58 (ປັບປຸງ) ຫາດສະພາບ

ຫາດສະພາບ ແມ່ນ ສະພາວະຄວາມເປັນຈິງທີ່ຕ້ອງຍອມຮັບຕາມທຳມະຊາດ ຫຼື ຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 59 (ປັບປຸງ) ຫາດສະພາບຕາມທຳມະຊາດ

ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນເທິງ ບໍ່ມີສິດກິດກັນການໃຫ້ປົກກະຕິຂອງນຳ ຂຶ້ງຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ອີນໃຊ້ນຳຢູ່ໃນທີ່ດິນຕອນລຸ່ມ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີການກິດກັນ ຂຶ້ງກໍຄວາມເສຍຫາຍແກ່ຜູ້ອີນໃຊ້ນຳຢູ່ທີ່ດິນຕອນລຸ່ມນັ້ນ ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນເທິງຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ.

ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນລຸ່ມ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ນຳໃຫ້ໂດຍທຳມະຊາດຈາກທີ່ດິນຕອນເທິງລົງລົງສູ່ ຫຼື ຜ່ານທີ່ດິນຂອງຄົນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນລຸ່ມ ພາກໄດ້ກັກຕັນນຳ ຂຶ້ງກໍຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນເທິງ ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນລຸ່ມດັ່ງກ່າວນັ້ນ ກ່າວຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນນັ້ນ ພອມຫັງແກ່ໄຂໃຫ້ນຳໃຫ້ຕາມທຳມະຊາດ.

ມາດຕາ 60 (ປັບປຸງ) ຫາດສະພາບຕາມກິດໝາຍ

ຜູ້ທີ່ໄດ້ປຸກສ້າງ ຫຼື ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ຕ່າມເມີນກິດຈະການໄດ້ນີ້ ມີສິດໄດ້ຮັບຫາງຜ່ານຂອງນຳຫຼຸກປະເພດ ລວມທັງນົກເປື້ອນ ໂດຍໃຊ້ທີ່ ຫຼື ຊຸດຮ່ອງຜ່ານທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ, ມີຕີບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງແຕ່ຕ້ອງມີມາດຕະການຢ່າງເໝາະສີມ ແລະ ບໍ່ໄຫ້ກໍຄວາມເສຍຫາຍແກ່ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນທີ່ນຳໃຫ້ຜ່ານນັ້ນ.

ໃນກໍລະນີຜູ້ທີ່ໄດ້ປຸກສ້າງ ຫຼື ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດນັ້ນ ພາກໄດ້ກໍຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ໃຫ້ນຳຜ່ານ, ຜູ້ງ່າວ ແລະ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍຕາມຄວາມເໝາະສີມ.

ຖ້າວ່າຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ໃຫ້ນຳຜ່ານນັ້ນ ພາກໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດນຳແລ້ວ ກໍບໍ່ໃຫ້ຄົດໄລ່ຄ່າເສຍຫາຍນຳອີກ ເວັ້ນເສຍແຕ່ຄວາມເສຍຫາຍນັ້ນຫາກມີຫຼວງໝາຍ ຂໍ້ຕ້ອງໄດ້ມີການຄົດໄລ່ທິດແທນຢ່າງເໝາະສີມ.

ມາດຕາ 61 (ປັບປຸງ) ສິດຂອງຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ທີ່ຢູ່ໄກຄົງທີ່ດິນ ທີ່ເປັນຫາງຜ່ານຂອງນົກ
ຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ທີ່ຢູ່ໄກຄົງທີ່ດິນ ທີ່ເປັນຫາງຜ່ານຂອງນົກ ມີສິດໃຊ້ສູງກໍສ້າງທີ່ເປັນຫາງໄຫວ້
ຂອງນົກ ເປັນຕົນ ທຶນນົກ ຫຼື ຮ່ອງນົກ ຕາມທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 60 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແຕ່ຕ້ອງປະ
ກອບສ່ວນໃນການໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຄ່າກໍສ້າງ, ຄ່ານຳໃຊ້ ແລະ ຄ່າບົວລະບັດຮັກສາ ຕາມສ່ວນທີ່ຕົນນຳ
ໃຊ້ນັ້ນ.

ມາດຕາ 62 (ປັບປຸງ) ສິດຂອງຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫຼັງທີ່ນີ້

ຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖິ່ນ ມີສິດຕິດຕັ້ງ, ບຸກສ້າງສົງຫຼືຈຳເປັນໄສທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ, ນີຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອແຈກປາຍ, ເກັບມັງນອຸປະກອນ ແລະ ເຕືອງມີຕ່າງໆ, ກວດການນີ້ ຫຼື ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງນີ້, ເປັນທີ່ພັກຊົ່ວຄາວ ສໍາລັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບຈາກໄພນໍ້ຖ້ວມ ລວມທັງສິດ ເນັ້ງສາຍໄຟຟ້າ, ທີ່ນີ້ຜ່ານທີ່ດິນ, ລ່ວງຮ່ອງລະບາຍນີ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ທິດແກ່ນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນນັ້ນ ຕາມຄວາມເໝາະສິມ.

ພາກທີ IX

ກອງທຶນ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ

ມາດຕາ 63 (ໃໝ່) ກອງທີ່ນ ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ

ມາດຕາ 64 (ໄຟ້) ແຫ່ງກອງທຶນ ນັ້ນ ແລະ ສູບພະຍາກອນນັ້ນ

ນອກຈາກແຫ່ງໜຶນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກສາສິ່ງແວດລ້ອມແລ້ວກອງໜຶນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຍັງມີແຫ່ງໜຶນອື່ນ ດັ່ງນີ້:

1. តំបូលមនុស្សដើរ និង ឱ្យបានការងារ ដែលត្រូវការងារលើពីរ និង កិច្ចភាពទាំងពីរ;
  2. តំបន់ការងារ ការងារដើរ និង ឱ្យបានការងារ និង ការបោះពីរបៀវង;
  3. ធម្មានីមាន។

ມາດຕະ 65 (ໃໝ່) ເປົ້າຫຼາຍການນຳໃຊ້ກອງທຶນ

ກອາທິນ ນັ້ນ ແລະ ອູບພະຍາກອນນັ້ນ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍ ດ້ວຍ

1. ການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ, ແຜນການ ແລະ ນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;

3. ການປ້ອງກັນ, ຄວບຄຸມ ຫຼື ກຳຈັດມິນລະພິດທາງນີ້ ແລະ ໄພພິບຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້, ສ້າງສູນຝຶກອົບຮົມ, ສູນຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ, ຫ້ອງທີດລອງວິໄຈ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບນີ້ ລວມທັງອຸປະກອນຮັບໃຊ້ວູງກາງນັດ້ງກ່າວ;

5. ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫານັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດໃນລະດັບຕ່າງໆ;

ມາດຕາ 66 (ໄຟ່) ການຄົ້ນຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ ກອງທິນນຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນຳ

กิจกรรมดังกล่าว และ นำให้ กองที่นั่ง และ ผู้พิพากษา ให้ปฏิบัติตามที่กำหนด ดังนี้:

1. ລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບ ຕາມລະບົບປະມານແຫ່ງລັດ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍບົບປະມານແຫ່ງລັດ;

2. គិតថតទាមបៀវងាល, បម្រើត និង មិថលសិទ្ធិជូន;

3. ຫຼຸກລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍ ຕ້ອງກຳນົດເຂົ້າໃນແຜນງົບປະມານແຫ່ງລັດປະຈຳປີ, ຜ່ານລະບົບບັນຊີ ຂອງຄັງເງິນແຫ່ງຊາດ, ລົງບັນຊີຕາມຫຼັກການ ແລະ ຕາມລະບູບການ ພື້ນຖານການບັນຊີແຫ່ງລັດ;

4. ໃຫ້ມີຄວາມຄ່ອງຕົວ, ວ່ອງໄວ, ຍຸຕິທໍາ ແລະ ໂປ່ງໃສ, ຮັບປະກັນລາຍຈ່າຍ ຕາມແຜນການປະຈຳປີ:

5. มีภารกิจภายนอกและภารกิจภายในเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการ

ພາກທີ X

ຂໍ້ຕ້າມ

ມາດຕາ 67 (ປັບປຸງ) ຂໍ້ຕ້າມທົ່ວໄປ

ຫ້າມບຸກຄົນ, ມີຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີພິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ຄອບຄອງ, ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນບໍລິເວນນີ້ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
2. ຊຸດຄົ້ນ ຫີນແຮ່, ຊາຍ ແລະ ຕົມ ໃນແຫ່ງງົນນີ້ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
3. ອວ່າຍ, ແຍກ ຫຼື ປັນທາງໄຫຼຂອງນີ້;
4. ຕັດຕົ້ນໄມ້ ທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ້ອງກັນຕົ້ນກຳເນີດຂອງນີ້ ຫຼື ບຸກສ້າງ ຢູ່ໃນເຂດສະຫງວົນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
5. ບໍ່ໃຫ້ມີການປຸກສ້າງ ສິ່ງໃດສິ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ຕອນເທິງຂອງແຫ່ງງົນນີ້ ສໍາລັບການອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກ ທີ່ຈະສິ່ງຜົນກະທິບໃສ່ຄຸນນະພາບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ໂຮງໝໍ, ຕະຫຼາດ, ໂຮງງານ, ສະໜາມຂີ້ເຫັນ;
6. ຊຸດ, ເຈາະ, ຖົມ, ກິນ ຫຼື ປັບແປງໜ້າດິນ ທີ່ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການເຊາະເຈື່ອນ ໃນເຂດອ່າງຮັບນີ້, ຖົມ ຫຼື ຖອກເຫວັດຖຸສິ່ງຂອງລົງໃນແຫ່ງງົນນີ້ ຂໍ້ຈະພາໃຫ້ແຫ່ງງົນນີ້ຕົ້ນເຂັນ, ບົກແຫ້ງ, ເນົ້າເໝັ້ນ ຫຼື ເປັນພິດ;
7. ປ່ອຍນີ້ເປົ້ອນ, ສາມເຄີມທີ່ເປັນພິດ, ຖົມລະເບີດ, ຖົມສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ຖົມຂີ້ເຫັນໄສ່ແຄນນີ້, ແມ່ນນີ້, ລຳເຊ, ຕະຄອງຮ່ອງນີ້, ຂ້ວຍ, ຫນອງ, ບົງ ແລະ ທີ່ດິນບໍລິເວນນີ້;
8. ມີພິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

ມາດຕາ 68 (ໄຟ່) ຂໍ້ຕ້າມສໍາລັບພະນັກງານ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່

ຫ້າມພະນັກງານ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ ມີພິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ສວຍໃຊ້ສິດອ່ານາດ, ຕັ້ງແໜ່ງ, ໜ້າທີ່ ກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ເພື່ອຫາຜົນປະໄຫຍດສ່ວນຕົວ;
2. ທວງເອົາ, ຂໍເອົາ, ຮັບເອົາສິນບິນຈາກຜູ້ນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຫຼື ຜູ້ບໍລິການ ກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
3. ປະຕິບັດໜ້າທີ່ ໂດຍບໍ່ມີຄວາມຢຸຕິທຳ, ລ້າອຸງ, ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕໍ່ບຸກຄົນ, ມີຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການ ຈັດຕັ້ງທີ່ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານ ກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
4. ເລີນເລື້ ຫຼື ເມີນເລີຍຕໍ່ການປະຕິບັດໜ້າທີ່, ກົດໜ່ວງ, ຖ່ວງດີງ ການຝຶຈາລະນາເອກະສານ ຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;

5. ບອນແບ່ງເອກະສານ ຫຼື ໄຊເອກະສານປອມ, ເປີດເຜີຍຄວາມລັບຂອງລັດ, ຄວາມລັບທາງລັດຖະການ, ທໍາລາຍເອກະສານ ກ່ຽວກັບນັ້ນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ;
  6. ອອກໜັງສືອະນຸຍາດ ສີດົມໃຊ້ ທີ່ດິນບໍລິເວນນັ້ນ, ທີ່ດິນຍອດນັ້ນ, ປ່າຍອດນັ້ນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
  7. ນີ້ໃຫຍ່ຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະນີໂຄງກົດໝາຍ.

มาดຕາ 69 (ໃໝ່) ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບຜູ້ນໍາໃຊ້ນົດ ເພື່ອເປົ້າໝາຍທຸລະກິດ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການກ່ຽວກັບນົດ
ແລະ ຂັບພະຍາກອນນົດ

បានម៉ោងទីនេះ ដើម្បី ធ្វើប៊ូលិករាយទុលាកិត និង ចូលឱ្យបំពេករាយរវាងរដ្ឋបាល និង ខេត្តឈរ។
ការណែនាំ មិនធ្វើឡើងទៅបាន:

1. ນໍາໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ເພື່ອເປົ້າມາຍຫຼຸລະກິດ ຫຼື ໃຫ້ການບໍລິການກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
  2. ດຳເນີນໂຄງການ, ກິດຈະການ ແລະ ໃຫ້ບໍລິການກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ໂດຍບໍ່ສອດຄ່ອງກັບການໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
  3. ດຳເນີນຫຼຸລະກິດ ທີ່ສ້າງຜົນກະທີບໜາງລົບ ຕໍ່ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
  4. ມາບຊູ່, ຂັດຂວາງ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ຮ່ວມມື ຕໍ່ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
  5. ໃຫ້ສິນຍິນ ຫຼື ໃຫ້ຄໍາໜັນສັນຍາວ່າຈະໃຫ້ສິນຍິນແກ່ພະນັກງານ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່, ໃຫ້ຂໍ້ມູນບໍ່ຖືກກັບຄວາມເປັນຈິງ, ປອມແປງເອກະສານ ຫຼື ຕາປະທັບ;
  6. ຫຼືບຫຼືການປະຕິບັດພັນທະ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
  7. ບຸກລຸກ, ຫໍາລາຍ ເຂດສະຫງວນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
  8. ປ້ອຍນີ້ເປື້ອນເກີນມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ຫຼື ນຳໃຊ້ ສາມເຄມີທີ່ເປັນພິດທີ່ມີຜົນກະທີບັດແຫ່ງນີ້;
  9. ມອບ, ຍືມ ຫຼື ຂາຍ ໃບອະນຸຍາດການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ແລະ ໃບອະນຸຍາດການປ້ອຍນີ້ເປື້ອນ ໃຫ້ບຸກຄົນອື່ນໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດ;
  10. ຢ້າຍ, ປູ່ມແປງ ຫຼື ຫໍາລາຍເຄື່ອງໝາຍ ເຂດສະຫງວນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
  11. ຊຸດເຈະນີ້ສ້າງ, ມັບາດາມ ທີ່ສິ່ງຜົນກະທີບັດສິດຂອງບຸກຄົນອື່ນ;
  12. ມີຜິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

ພາກທີ XI ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ມາດຕາ 70 (ໃໝ່) ສູບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ອາດດໍາເນີນດ້ວຍສູບການໄດ້ໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ການໄກ່ເກ່ຍ ຫຼື ການປະນິປະນອມ;
2. ການແກ້ໄຂທາງດ້ານບໍລິຫານ;
3. ການແກ້ໄຂ ດ້ວຍອີງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ;
4. ການຮອງຟ້ອງຕໍ່ສານປະຊາຊົນ;
5. ການແກ້ໄຂທີ່ມີລັກສະນະສາກົນ.

ມາດຕາ 71 (ໃໝ່) ການໄກ່ເກ່ຍ ຫຼື ການປະນິປະນອມ

ໃນກໍລະນີ ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທິບຕໍ່ການນຳໃຊ້, ການຄຸ້ມຄອງ, ການດໍາເນີນກິດຈະການ ແລະ ທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຂຶ້ງບໍ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ມີມູນຄ່າບໍ່ຫຼວງໝາຍ ຫຼື ກໍລະນີສາມາດປຶກສາຫາລື, ໄກ່ເກ່ຍ ຫຼື ປະນິປະນອມກັນ.

ມາດຕາ 72 (ປັບປຸງ) ການແກ້ໄຂທາງດ້ານບໍລິຫານ

ໃນກໍລະນີມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທິບ ຕໍ່ການນຳໃຊ້, ການຄຸ້ມຄອງ, ການດໍາເນີນກິດຈະການ ແລະ ທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຂຶ້ງບໍ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ມີມູນຄ່າບໍ່ຫຼວງໝາຍ ຫຼື ກໍລະນີມີສິດສະເໜີໃຫ້ອີງການຄຸ້ມຄອງນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ພິຈາລະນາແກ້ໄຂ. ຖ້າຖຸກໍລະນີ ຫາກບໍ່ໄຈໃນການແກ້ໄຂນັ້ນ ກໍມີສິດສະເໜີຕໍ່ອີງການຂັ້ນເຫັງທັດໄປເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ.

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ເນື້ອງຈາກ ທາດສະພາບ ແມ່ນ ອົງການປຶກຄອງຫ້ອງຖິ່ນ ບ່ອນທີ່ເກີດຂໍ້ຂັດແຍ່ງນັ້ນເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ.

ມາດຕາ 73 (ໃໝ່) ການແກ້ໄຂດ້ວຍອີງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ເກີດຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເນື້ອງຈາກການດໍາເນີນກິດຈະການນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຫຼື ກໍລະນີມີສິດຮອງຂໍໃຫ້ອີງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ພິຈາລະນາແກ້ໄຂຕາມກິດໝາຍ.

4. **ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କ ପରିବାର-ବିବାହଙ୍କ ବିଷୟ**

‘କେବଳ କାହାର ପାଦରେ ମନ୍ଦିର କରିବାକୁ ପାଇଲା ତାଙ୍କ ପାଦରେ ମନ୍ଦିର କରିବାକୁ ପାଇଲା’।

2. මානව සංස්කෘතිය පෙනීමෙහි අංශයෙහි ප්‍රධාන ප්‍රතිච්ඡලයි.

1. ମାତ୍ରମାତ୍ର କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ବେଳେ କୁଣ୍ଡଳାର ପ୍ରାଚୀନ ମୋହନିତି ହାତୁମାରେ ଦେଖିଲୁଛି ଏହାରେ କୁଣ୍ଡଳାର ପ୍ରାଚୀନ ମୋହନିତି ହାତୁମାରେ ଦେଖିଲୁଛି

ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କାମକାଳୀଙ୍ଗେ ଜାଗା ପଢ଼ିଲା ଯାହାରେ ମନ୍ଦିରରେ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ତାଙ୍କୁ ପରିଚାରିତ ହେବାକାବାନ୍ତିରେ

କୁଳାଙ୍ଗାର୍ଦ୍ରୀ ଜିଲ୍ଲା ପଞ୍ଚାମୀନ୍ଦ୍ରୀ କୁଳାଙ୍ଗାର୍ଦ୍ରୀରେ ଜାତି କୁଳାଙ୍ଗାର୍ଦ୍ରୀ ପାଇଁ

କୁର୍ରାବେଳାଙ୍ଗନ୍ତ ଜାମ କୁର୍ରାବେଳାଙ୍ଗନ୍ତରେଣ୍ଟିବେଳାଙ୍ଗନ୍ତ (ରୂପ) ୨୮ ଲେଖନ

କ୍ଷାରପାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଜଣା କ୍ଷାରମେଳିରେ ଦେଆନ୍ତିକ

190cm

ପ୍ରତିବନ୍ଦି କାନ୍ଦି ମେଳାନ୍ତିକା

II X ፩፻፲፭

၁၄ (ရွှေ) မြတ်နောက် ၂၆ ပုံ (ကြည့်အနေဖြင့်)

1. ຄົ້ນຄວາ ສ້າງ ນະໂໄບຍາຍ, ແຜນຢຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບູບການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານ ແລະ ນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ແຫ່ງຊາດ;
  2. ຜົນຂະໜາຍ ນະໂໄບຍາຍ, ແຜນຢຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບູບການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ໃຫ້ເປັນແຜນການ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການລະອຽດແລວ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
  3. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່, ສຶກສາອົບຮືມ ນະໂໄບຍາຍ, ແຜນຢຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບູບການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
  4. ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງ ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້, ອ່າງຮັບນີ້ ໂດຍປະສານສົມທີບກັບກະຊວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ເປັນລະບົບເອກະພາບໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ;
  5. ຄົ້ນຄວາກໍານົດເຂດສະຫງວນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນຳລະດັບຊາດ ເພື່ອສະເໜີຕິ່ລັດຖະບານພິຈາລະນາ ແລ້ວນຳສະເໜີຕິ່ຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ;
  6. ສຳຫຼວດ, ຂັ້ນທະບຽນ, ຂັ້ນບັນຊີ, ກໍານົດປະເພດອ່າງຮັບນີ້ ແລະ ຈັດສັນອ່າງຮັບນີ້;
  7. ສ້າງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ແຫ່ງຊາດ;
  8. ກໍານົດປະລິມານນີ້ໄຫຼູຕໍ່ສຸດ ຂອງນີ້ໜ້າດີນ ແລະ ກໍານົດຂະໜາດການນຳໃຊ້ນີ້ໄຕ຅ີນ;
  9. ປະສານສົມທີບກັບກະຊວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກໍານົດມາດຕະຖານຄຸນນະບາຍນີ້ ແລະ ມາດຕະຖານການປ່ອຍນີ້ເປື້ອນ ລວມທັງການດໍາເນີນການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມແບບຢຸດທະສາດຂອງຂະແໜງການ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຕົວຈິງ;
  10. ວາງແຜນການ ແລະ ກໍານົດມາດຕະການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານຜົນເສຍຫາຍຈາກນີ້, ການບູລະນະພື້ນຖຸນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກິດໝາຍ ແລະ ລະບູບການກ່ຽວຂ້ອງ;
  11. ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ກວດກາ ບັນດາໂຄງການລົງທຶນ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ຫົ່ວ່ານຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກິດໝາຍ ແລະ ລະບູບການກ່ຽວຂ້ອງ;
  12. ອອກ, ໂຈ, ປູ່ນແປງ ຫຼື ຖອນ ໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ແລະ ການປ່ອຍນີ້ເປື້ອນຂະໜາດໃຫຍ່ ໂດຍປະສານສົມທີບກັບກະຊວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
  13. ອອກໃບອະນຸຍາດການໃຫ້ບໍລິການກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
  14. ຮັບຄໍາສະເໜີ ແລະ ການລາຍງານບັນຫານີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຈາກປະຊາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
  15. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;

16. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄຸມຄອງນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ໃຫ້ລັດຖະບານຢ່າງປົກກະຕິ;
17. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນກິດໝາຍ.

ມາດຕາ 78 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ ພະແນກຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ

ໃນການຄຸມຄອງວຽກງານນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ພະແນກຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຜັນຂະຫຍາຍ, ໂຄສະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
2. ຫັ້ນໍາ, ຕິດຕາມ ກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂັບພະຍາກອນ ນີ້ຂອງຫ້ອງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ, ເກດສະບານ, ນະຄອນ;
3. ຄົນຄວ້າ ກໍານົດ ເຂດສະຫງວນນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ເພື່ອສະເໜີຕິ່ງເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງພົມ ພິຈາລະນາ ແລະ ສະເໜີຕິ່ງປະປະຈຳສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ;
4. ປະສານສົມທີບັນພະແນກການ ແລະ ອົງການປຶກຄອງເມືອງ, ເກດສະບານ, ນະຄອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດຳເນີນການສ໌ຫຼວດ, ຂັ້ນທະບຽນ, ຂັ້ນບັນຊີ ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
5. ສ້າງ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຖານຂຶ້ມູນ ຂ່າວສານ ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;
6. ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນີ້;
7. ຕິດຕາມ ກວດກາ ແລະ ປະຕິບັດມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນີ້ ແລະ ມາດຕະຖານການປ່ອຍນີ້ເປື້ອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້;
8. ຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ກວດກາ ໂຄງການລົງທຶນ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ຫົ່ວໍາໃຫ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຕາມການມອບໝາຍຂອງກະຊວງ;
9. ອອກ, ໂຈະ, ປູ່ນແບ່ງ ຫຼື ຖອນ ໃບອະນຸຍາດນຳໃຫ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ແລະ ການປ່ອຍນີ້ເປື້ອນຂະໜາດກາງ ໂດຍປະສານສົມທີບັນພະແນກການ ແລະ ອົງການປຶກຄອງຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
10. ອອກໃບອະນຸຍາດ ນຳໃຫ້ນີ້ໄດ້ດິນ ຂະໜາດໃຫຍ່;
11. ອອກໃບອະນຸຍາດການບໍລິການຊຸດເຈາະນີ້ໄດ້ດິນ;
12. ຮັບຄຳສະເໜີ ແລະ ການລາຍງານບັນຫານີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຈາກປະຊາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;

13. ພົມພັນ ແລະ ອ່ອມມີກັບຕ່າງປະເທດ ຖ້າວັນຍົງກາງາມນີ້ ແລະ ສັບພະຍາກອນນີ້ ຕາມການມອບໝາຍ;

14. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຕ່າງຊາວົງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອົງການປຶກຄອງ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຢ່າງເປັນປຶກກະຕິ;

15. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕີບັດໜ້າທ່ອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 79 (ໄຟ້) ສິດ ແລະ ຫັນທີຂອງຫ້ອງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ,
ເກດສະບານ, ນະຄອນ

ໃນການຄຸມຄອງວຽກງານນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຫ້ອງການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ, ເຫດສະບານ, ນະຄອນ ມີສິດ ແລະ ນໍ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງ ຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ໂຄສະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໄຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບູບການ ກ່ວ
ກັບນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້;

2. ចិត្តរាល់, ពិនិត្យការងារ និង បញ្ជីសម្រាប់ការងារ និង ផ្តល់ជំនួយដល់អ្នករាយការណ៍; និង ផ្តល់ជំនួយដល់អ្នករាយការណ៍ ទាំងអស់;

4. ປະສານສົມທີບໍລິບໍພ້ອງການ ແລະ ອົງການປຶກຄອງບ້ານທີ່ງ່ວຂ້ອງ ດຳເນີນການສໍາຫຼວດ,
ຂຶ້ນທະບຽນ, ຂຶ້ນບັນຊີ ນັ້ນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ;

5. ສ້າງ, ຄົ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຫ້ຖານຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ນັ້ນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ;

6. สัจ្រាយແຜນຄົມຄອງອ້າວັບນຳ

7. ຕິດຕາມ ກວດກາ ແລະ ປະຕິບັດມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນັ້ນ ແລະ ມາດຕະຖານການປ່ອຍ
ນັ້ນເປົ້ອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້;

8. តុំមកចុង, ពីចាតាមរាជធានី ប៉ាន់តា តែងរាយនិងលើខ្លួន និង វិទីជាការព័ៅចុង ឱ្យបានដោយ និង
ផ្ទុកដោយរាជរដ្ឋាភិបាល;

9. ອອກໃບອະນຸຍາດ ນໍາໃຊ້ນັ້ນໄດ້ດິນຂະໜາດກາງ
10. ເພີ້ມ ສິນເກີດ ອົງກະຕາວໂລກ ແລະ ຖົກຕືກ

10. ទទួលបានស្ថាបន្ទូរការងារ ដែលមានអ្នកចូលរួម

11. ອົບຄາສະເໜ ແລະ ການລາຍງານບນຫານາ ແລະ ຂັບຜົນ

ພາກສວນທີ່ງງາວຂອງ ລວມຫົ່ງແກໄຂຂົດແຍງ;

12. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ຕໍ່ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນແຂວງ ແລະ ອົງການປຶກຄອງແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຢ່າງເປັນປຶກກະຕິ;

13. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 80 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ພ່ວຍງານເສດຖະກິດ-ການເງິນບ້ານ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ພ່ວຍງານເສດຖະກິດ-ການເງິນບ້ານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ, ລະບູກການ, ແຜນການ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການກ່ຽວກັບວຽກງານນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້;

2. ເຜີຍແຜ່, ສຶກສາອົບຮົມ, ສ້າງຈິດສໍານິກ, ນຳພາ, ບຸກລະດົມ, ຊຸກຍູ້ ແລະ ສິ່ງເສີມປະຊາຊົນ ໃຫ້ເປັນເຈົ້າການ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ, ປຶກປັກຮັກສາ, ແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ບຸລະນະໜີ້ພູນ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ພາຍໃນບ້ານ;

3. ຄົ້ນຄວ້າ ກຳນົດວັງສະຫງວນນີ້ ຂອງບ້ານ ສະເໜີຕໍ່ກອງປະຊຸມບ້ານ ເພື່ອຄວາມເຫັນດີເປັນ ເອກະພາບ ແລ້ວສະເໜີຕໍ່ເຈົ້າເມືອງ, ຂົວໜ້າເຫດສະບານ, ເຈົ້ານະຄອນ ພິຈາລະນາຕິກລິງ;

4. ຊຸກຍູ້ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ເຮັດຮ່ອງລະບາຍນ້າ, ຮັກສາຄວາມສະອາດ, ບໍາບັດນ້າເປື້ອນໃນຄົວ ເຮືອນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະພາບນ້າໃນແຫຼ່ງນ້າ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ນັ້ກຸມຂ້າງ;

5. ເຂົ້າຮ່ວມປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບວຽກງານນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫານີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້;

6. ເຂົ້າຮ່ວມສໍາຫຼວດ ແລະ ເນັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ລວມທັງການ ເຈາະນີ້ໄດ້ດິນ;

7. ຮັບຄຳສະເໜີ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ຈາກປະຊາຊົນ;

8. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ຕໍ່ຫ້ອງ ການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນເມືອງ ແລະ ອົງການປຶກຄອງຂັ້ນເມືອງ ຢ່າງເປັນປຶກກະຕິ;

9. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 81 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ບໍາໄມ້

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ບໍາໄມ້ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ເພື່ອການຊົນລະປະຫານ, ການປະມົງ, ການຜະລິດກະສິກຳ, ບໍາໄມ້ ແລະ ປ່າຍອດນີ້ ໂດຍປະ

ສານສົມທີບກັບຂະແໜງງານຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງງານ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ເປັນເຈົ້າການຮັບຜິດຊອບໃນການເຕັບກຳຂໍ້ມູນ, ວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ຂອງຂະແໜງງານຕົນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ລວມທັງສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ໃນຂົງເຂດຕົນຮັບຜິດຊອບໃຫ້ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີສິດ ແລະ ຫັນທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 82 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ຫັນທີ່ຂອງກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແກ່

ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແກ່ ມີສິດ ແລະ ຫັນທີ່ໃນການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ເພື່ອການຜະລິດພະລັງງານໄຟພື້ນທີ່ຕົກ ແລະ ໃນຂະບວນການຊຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ ໂດຍປະສານສົມທີບກັບຂະແໜງງານຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງງານ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ເປັນເຈົ້າການຮັບຜິດຊອບໃນການເຕັບກຳຂໍ້ມູນ, ວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ຂອງຂະແໜງງານຕົນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ລວມທັງສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ໃນຂົງເຂດຕົນຮັບຜິດຊອບໃຫ້ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີສິດ ແລະ ຫັນທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 83 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ຫັນທີ່ຂອງກະຊວງໄອຫາທິການ ແລະ ຂົນສິ່ງ

ກະຊວງໄອຫາທິການ ແລະ ຂົນສິ່ງ ມີສິດ ແລະ ຫັນທີ່ໃນການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ເພື່ອການຜະລິດຕີປະປາ, ການເດີນເຮືອ ແລະ ການຂົນສິ່ງຫາງນີ້, ການປ້ອງກັນຕາຝຶ່ງເຈື້ອນ, ການວາງທີ່ລະບາຍ ແລະ ລະບົບບຳບັດຕີເປົ້ອນໃນຕົວເມືອງ ໂດຍປະສານສົມທີບກັບຂະແໜງງານຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງງານ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ເປັນເຈົ້າການຮັບຜິດຊອບໃນການເຕັບກຳຂໍ້ມູນ, ວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ຂອງຂະແໜງງານຕົນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ລວມທັງສະໜອງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ໃນຂົງເຂດຕົນຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີສິດ ແລະ ຫັນທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 84 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ຫັນທີ່ຂອງກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ

ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ມີສິດ ແລະ ຫັນທີ່ໃນການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ ເພື່ອການຜະລິດອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ໂດຍປະສານສົມທີບກັບຂະແໜງງານຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງງານ ແລະ ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ເປັນເຈົ້າການຮັບຜິດຊອບໃນການເຕັບກຳຂໍ້ມູນ, ວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ໃນຂົງເຂດຕົນຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີສິດ ແລະ ຫັນທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຂອງຂະແໜງການຕົນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ລວມທັງສະໜອງຂຶ້ມູນ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນຳ ໃນຂົງເຂດຕົນຮັບຜິດຊອບໃຫ້ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີສິດ ແລະ ຫັນຍື້ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 85 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ຫັນຍື້ ຂອງກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ

ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ມີສິດ ແລະ ຫັນຍື້ ໃນການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນຳ ເພື່ອການບໍ່ບັດ-ສຸຂະພາບ, ການປິ່ນປົວ, ກວດກາຄຸນນະພາບຂອງແຫຼ່ງນີ້ບໍລິໂພກ ແລະ ການສະໜອງນີ້ສະວາດ ໃຫ້ປະຊາຊົນໃນເຂດຊັນນະບົດ, ເຟົລະວ້າຄຸນນະພາບນີ້ດື່ມ, ນີ້ໃຊ້ໂດຍປະສານສົມທີ່ບັນຍາການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ເປັນເຈົ້າການຮັບຜິດຊອບໃນການ ເຕັກກຳຂຶ້ມູນ, ວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນີ້ຂອງຂະແໜງການຕົນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ລວມທັງສະໜອງຂຶ້ມູນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນຳ ໃນຂົງເຂດຕົນຮັບຜິດຊອບໃຫ້ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີສິດ ແລະ ຫັນຍື້ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 86 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ຫັນຍື້ ຂອງກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ

ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ມີສິດ ແລະ ຫັນຍື້ ໃນການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນຳ ເພື່ອການທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ ໂດຍປະສານສົມທີ່ບັນຍາການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ເປັນເຈົ້າການຮັບຜິດຊອບໃນການ ເຕັກກຳຂຶ້ມູນ, ວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນີ້ຂອງຂະແໜງການຕົນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ລວມທັງສະໜອງຂຶ້ມູນ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນຳໃນຂົງເຂດຕົນຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ກະຊວງຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີສິດ ແລະ ຫັນຍື້ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 87 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ຫັນຍື້ ຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ມີສິດ ແລະ ຫັນຍື້ ໃນການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນຳ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນຳ ເພື່ອການກິລາ; ການຮຽນ-ການສອນ, ການພັດທະນາຫຼັກສູດການສຶກສາ, ການຄົ້ນຄວາ, ພິດລອງວິທະຍາສາດ ໂດຍປະສານສົມທີ່ບັນຍາການຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ເປັນເຈົ້າການຮັບຜິດຊອບໃນການເຕັກກຳຂຶ້ມູນ, ວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນີ້ຂອງຂະແໜງການຕົນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ລວມທັງສະໜອງຂຶ້ມູນ

କୁରୋଦାରଙ୍ଗିକୁ ଜାଗ କୁରୋଦାରିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ

मुद्रण २

3. ສະເໜີອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອອກຄໍາສັງໄຈ ຫຼື ອົກເລີກໂຄງການລົງທຶນ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ເມື່ອພິບເຫັນວ່າມີຜົນກະທິບຕໍ່ນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້;
4. ປະສານສົມທິບກັບອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານກວດກາຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 92 (ໃໝ່) ເນື້ອໃນການກວດກາ

- ການກວດກາວຽກງານ ນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ມີ ເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:
1. ການປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບວຽກງານນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້;
  2. ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້;
  3. ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ການປະໜິດ ແລະ ແບບແຜນວິທີເຮັດວຽກຂອງພະນັກງານກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້.

ມາດຕາ 93 (ໃໝ່) ຮູບການການກວດກາ

- ການກວດກາວຽກງານ ນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ມີ ສາມ ຮູບການ ດັ່ງນີ້:
1. ການກວດກາຕາມປົກກະຕິ;
  2. ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ;
  3. ການກວດກາແບບກະທັນທັນ.
- ການກວດກາ ຕາມປົກກະຕິ ແມ່ນ ການກວດກາ ຕາມແຜນການທີ່ມີລັກສະນະກວດກາເປັນປະຈຳ ແລະ ມີກຳນົດເວລາອັນແນ່ນອນ.

ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ແມ່ນ ກວດການອກແຜນການ ເມື່ອເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ກ່ອນ ຢ່າງໜ້ອຍ ຊາວສີ ຂົວໂມງ.

ການກວດກາ ແບບກະທັນທັນ ແມ່ນ ການກວດກາ ເມື່ອເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ, ຮິບດ່ວນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ແຈ້ງລ່ວງໜ້າໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້.

ການກວດກາ ໃຫ້ດໍາເນີນທັງການກວດກາເອກະສານ ທັງການກວດກາການປະຕິບັດຕົວຈິງ ແລະ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກິດໝາຍ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ພາກທີ XIII

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມືຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 94 (ປັບປຸງ) ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມືຜົນງານ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມືຜົນງານດີເຕັ້ນ ໃນການປະຕິບັດກິດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ການຄຸ້ມຄອງ, ບົກປັກຮັກສາ, ນາ້ໃຊ້, ພັດທະນາ ແລະ ຊຸດຄົ້ນນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ຈະໄດ້ຮັບການຍັ້ງຍໍ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຸງການ.

ມາດຕາ 95 (ປັບປຸງ) ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກິດໝາຍສະບັບນີ້ ຈະຖືກສຶກສາອົບຮົມ, ກ່າວເຕືອນ, ລົງວິໄນ, ປັບໃໝ່ ຫຼື ໄຊແໜນຄ່າເສຍຫາຍທາງແພ່ງ ຫຼື ທີກລົງໂທດຫາງອາຍາ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີເປົາ ຫຼື ຂັ້ນກາ.

ມາດຕາ 96 (ໃໝ່) ມາດຕະການສຶກສາອົບຮົມ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ລະເມີດກິດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຫຼັງທີ່ອີດຫຼີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຫຼື ຮ້າຍແຮງ ໂດຍບໍ່ເຈດຕະນາ ແລະ ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ມີມູນຄ່າບໍ່ຫຼວງໝາຍ ຈະຖືກສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ກ່າວເຕືອນ.

ມາດຕາ 97 (ໃໝ່) ມາດຕະການຫາງວິໄນ

ພະນັກງານ ທີ່ລະເມີດກິດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ຂັ້ນການ ທີ່ເປັນການກະທຳຜົດບໍ່ຮ້າຍແຮງ, ບໍ່ເປັນຄວາມຜົດຫາງອາຍາ, ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ມີມູນຄ່າບໍ່ຫຼວງໝາຍ ແລະ ບໍ່ຈິງໃຈລາຍງານການກະທຳຂອງຕົນ ຈະຖືກລົງວິໄນ ຕາມກິດໝາຍວ່າດ້ວຍພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ.

ມາດຕາ 98 (ໃໝ່) ມາດຕະການປັບໃໝ່

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ລະເມີດກິດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ຂັ້ນການ ແລະ ເຖິ່ນໄຂຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ນັ້ນ ແລະ ຂັບພະຍາກອນນັ້ນ, ການປ່ອຍນຳເປົ້ອນ ແລະ ອື່ນໆ ຂຶ້ງບໍ່ເປັນການກະທຳຜົດຫາງອາຍາ, ຈະຖືກປັບໃໝ່ຕາມລະບຸງການ.

ມາດຕາ 99 (ໃໝ່) ມາດຕະການທາງແຍ່ງ

ບຸກຄົນ, ນິຕີບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຂໍໄດ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່
ຊັບສິນບັດຂອງລັດ ຫຼື ຜູ້ອື່ນ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃນການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ເຂັ້ນ.

ມາດຕາ 100 (ໃໝ່) ມາດຕະການທາງອາຍາ

ບຸກຄົນ ທີ່ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຂໍເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ໄດ້ກໍ່
ນິດໄທດທາງອາຍາ ຈະຖືກລົງໄທດທາງອາຍາ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີເບົາ ຫຼື ພັກ.

ພາກທີ XIV

ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 101 (ໃໝ່) ວັນນີ້ແຫ່ງຊາດ

ວັນນີ້ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນ ວັນທີ 11 ຕຸລາ.

ໃນແຕ່ລະບົບ ຕ້ອງສ້າງຂະບວນການ ແລະ ຈັດພິທີສະເໜີມສະໜູອງ ດ້ວຍຮູບການທີ່ເໝາະສິມ
ເພື່ອສົ່ງເສີມ, ສ້າງຈິດສຳນິກ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຕື່ນຕົວ ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ນີ້ ແລະ ຊັບພະ
ຍາກອນນີ້ ໃຫ້ທີ່ວ້າສັງຄົມ.

ມາດຕາ 102 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດ
ໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 103 (ປັບປຸງ) ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນ ປະຫານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະ
ໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດິລັດປະກາດໃຊ້ ແລະ ພາຍຫຼັງໄດ້ລົງໃນຈົດໝາຍເຫດທາງລັດຖະການ
ສືບຫ້າວັນ.

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ບໍ່ມີແທນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນີ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫ່ງນີ້ ສະບັບເລກທີ
02-96/ສພຊ, ວັນທີ 11 ຕຸລາ 1996.

ຂໍ້ກຳນົດ, ບົດບັນຍັດໃດ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້ ລວມແຕ່ຖືກຍົກເລີກ.

ປະຫານສະພາແຫ່ງຊາດ

